

Türkiye’de

Sansür ve

Otosansür:

OCAK 2022 — ARALIK 2022

BAĞIMSIZ GAZETECİLİK PLATFORMU

**Türkiye'de
Sansür ve
Otosansür:**
Ocak 2022
Aralık 2022

Türkiye'de

Sansür ve Otosansür:

Ocak 2022 — Aralık 2022

Türkiye'de Sansür ve Otosansür

Editörler

Sonay Ban

Sumru Tamer

Kitap Tasarımı

Bülent Erkmen

Baskı öncesi hazırlık

Mehtap Gürbüz

P24 İletişim

Punto24 Bağımsız Gazetecilik Platformu

Meşrutiyet Cad. Yemenici Abdülhatif Sk.

No:1-3 Asmalı Mescit Mah. 34430

BEYOĞLU/İSTANBUL

Susma Platformu İletişim

info@susma24.org

www.susma24.com

twitter.com/susma_24

facebook.com/susma24

instagram.com/susma_platform

Türkiye'de

Sansür ve

Otosansür:

Ocak 2022

Aralık 2022

İçindekiler

Yıllık Değerlendirme	9
Gazetecilik	21
Müzik	25
Sinema	34
Televizyon ve İnternet Yayıncılığı	37
Tiyatro	45
Yayıncılık	47
Akademi	50
Diğer Sansür Vakaları	53
Kısaltmalar	57

Yıllık Değerlendirme

2022 sanatçılar, kültür emekçileri, gazeteciler ile Susma Platformu'nun da çalışmalarının kesiştiği doğru bilgiye erişim hakkı dahil olmak üzere, insan haklarını savunanlar için daha önceki seneleri aratmayacak ölçüde zorlu bir yıl oldu. AKP'nin ve MHP'nin kurduğu Cumhur İttifakı'nın otoriterleşen devlet yönetimi; (dini, etnik, kimlik ve toplumsal cinsiyet temelli) azınlıkların yanı sıra akademiye, muhalif medya kurumlarına/oluşumlarına ve insan hakları savunucularına gitgide dozu artan siyasi ve kültürel baskıyla şiddet uygulamayı sürdürüyor. Bu durum birçoğumuz için, maalesef, kanıksanmış ve şaşırılmayacak bir olguya dönüştü; öyle ki artık bu baskı ve şiddet ortamını tartışmalarımızda, analizlerimizde ve raporlarımızda “olağan” ve “normal” olarak nitelendirirken buluyoruz kendimizi.

Bu raporu yazarken, birçok kültür sanat projesine desteği ile can veren Anadolu Kültür'ün kurucusu ve insan hakları savunucusu Osman Kavala'nın, 1 Kasım 2017'den bu yana cezaevinde tutulduğunu hatırlatmak isteriz. Bilindiği üzere Kavala, TCK'nın 309. (“hükümeti devirmek veya görevini yapmasını engellemeye teşebbüs”) ve 312. (“cebir ve şiddet kullanarak anayasal düzeni devirmeye teşebbüs”) maddeleri üzerinden suçlandı ve tutuklandı. 309. maddeye istinaden yargılandığı Gezi Davası'ndan iki kez beraat etmesine rağmen, istinafta bozulan dava kapsamında Kavala'ya 25 Nisan 2022'de ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası verildi. Mahkemeyi yakından takip eden Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Savunucuları Özel Raportörü Mary Lawlor'a göre “Türkiye'nin Osman Kavala'nın serbest bırakılması konusunda AİHM'in bağlayıcı kararlarını iki kez yok sayması, insan hakları mekanizmalarına yönelik tehlikeli bir saldırı”¹ anlamına geliyor. Aynı davada yargılanan yapımcı Çiğdem Mater ile yönetmen Mine Özerden de 18 yıl hapis cezası alan yedi kişi arasında bulunuyor.

Türkiye İnsan Hakları Vakfı (TİHV) üyesi, Türk Tabipleri Birliği (TTB) Başkanı ve insan hakları savunucusu Prof. Dr. Şebnem Korur Fincancı 27 Ekim 2022'de, bir televizyon programındaki canlı yayın bağlantısında “terör propagandası yaptığı” suçlaması ile polis baskını sonucu gözaltına alındı ve tutuklandı. Tutukluluğunun kamuoyunda sürekli gündemde tutulması ve verilen

¹ <https://www.ohchr.org/en/press-releases/2022/10/turkiyes-dismissal-european-court-rulings-sets-dangerous-precedent-un-expert>

yoğun destek sonucu; 11 Ocak 2023'teki duruşmada mevzubahis suçtan 2 yıl 8 ay 15 gün hapis cezası verildi ve tahliye edildi.

Ocak 2023 itibarıyla Türkiye'deki tutuklu gazeteci sayısı 75 ve gazeteci davaları aralıksız devam ediyor.² HDP'nin eski eş başkanları Figen Yüksekdağ'ın ve Selahattin Demirtaş'ın da aralarında bulunduğu 18 siyasetçi Kasım 2016'dan bu yana cezaevinde. Bir yandan da 2022'nin son ayında, 14 Aralık 2022'de, İBB Başkanı Ekrem İmamoğlu Yüksek Seçim Kurulu'na hakaret ettiği gerekçesiyle yargılandığı davada 2 yıl 7 ay 15 gün hapis cezasına çarptırıldı. İstinaf Mahkemesi'ne giden davada karar onanırsa İmamoğlu'na siyasi yasak getirilebilir, İBB'ye ülkenin pek çok seçilmiş belediyesine yapıldığı gibi kayyım atanabilir ve böylesi bir durum, kritik 2023 seçimlerinin hemen öncesinde Cumhuriyet İttifakı'nın elini oldukça güçlendirebilir.

Akademi üzerindeki baskılar giderek artıyor ve buna rağmen Boğaziçi Direnişi, Ocak 2021'den bu yana aralıksız ve hız kesmeden devam ediyor. Tüm bu insan hakları ihlallerini alt alta koyduğumuzda ortaya çıkan tablo ve siyasi bağlam, Türkiye'de ifade özgürlüğünün kısıtlanmasının nasıl bir sistematığe dayandığını gösteriyor.

Susma Platformu olarak 2022 yılında, kültür-sanat ve medya alanlarında 280'den fazla ifade özgürlüğü ihlali tespit ettik ve raporladık. Her yıllık raporumuzda belirttiğimizi bu sene de altını çizerek yineliyoruz: Haberleştirdiğimiz ve kamuoyu ile paylaştığımız vakaların yanı sıra medyada kendine yer bulamayan, dile getiril(e)meyen ve bizlere ulaşamamış bir sürü vakanın olabileceğini aklımızda tutmalıyız. Bilgiye erişimin bu kadar zorlaştığı bir ortamda Susma Platformu'nun katılımcıları arasında bulunan ve bize yaşadıkları ihlallerle ilgili bilgileri aktaran oluşumlara minnet duyuyoruz. Maalesef "sansür" yasası ile birlikte yaşanan ifade özgürlüğü ihlallerine dair haber alma olanaklarımız, dolayısıyla insan haklarına dair izleme ve raporlama yapma çalışmalarımız da iktidar eliyle zorlaştırılmış oldu. Bunun en somut ve maalesef üzücü örneklerinden birisini 2022'nin son günlerinde gördük: Belgesel sinemacı ve gazeteci Sibel Tekin, yaz saati uygulaması ile ilgili bir belgesel için Ankara Tuzluçayır'da çekim yaparken kadraja giren polis aracındaki polislerin şikâyeti sonucu 16 Aralık'ta gözaltına alındı ve ertesi gün mahkemeye çıkarılmadan tutuklandı.³

² <https://www.expressioninterrupted.com/tr/liste.php>

³ <https://susma24.com/sibel-tekin-gozalti/>

Tutukluluğunun ardından 16 gün içinde hazırlanan iddianamede savcı "örgüt üyeliği" suçundan ceza almasını talep etti. Tekin'in davasında ilk duruşmanın 23 Şubat 2023'ta yapılacağı duyurulmuştu fakat Tekin 30 Ocak 2023'te, yurt dışı yasağı ve adli kontrol tedbiri ile tahliye edildi.

Kamuoyunda "sansür yasası" ya da iktidarın deyimiyle "dezenformasyon yasası" olarak bilinen 7418 sayılı kanun tasarısının 40 maddesi de meclisten geçti, TCCK'da ve Basın Kanunu'nda birçok önemli değişiklik yapıldı ve yasa Ekim 2022'de yürürlüğe girdi.⁴ Yasa tasarısının en fazla tartışılan ve itiraz edilen 29. maddesindeki "halkı yanıltıcı bilgiyi alenen yaymak" ifadesi TCCK'ya eklenerek kanundaki suçların kapsamı genişletildi ve hatta "yeni suçlar" tanımlandı. Böylelikle, iktidarın ve Cumhuriyet İttifakı'nın uygulamalarını ve açıklamalarını eleştiren (ve kendilerinin dezenformasyon ya da yanlış haber olarak niteleyeceği) her tür sosyal medya paylaşımının ve mesajlaşma uygulamalarında yazılacak herhangi bir ifadenin suç kapsamına girmesinin, sadece basın mensuplarının değil tüm vatandaşların yazdıkları nedeniyle gözaltına alınmasının ve hatta yargılanıp tutuklanmasının önü tamamen açıldı. Yasa yürürlüğe girmeden evvel bu uygulamalar fiilen yapılıyordu ancak artık bahsi geçen "suçların" hukuki dayanakları sağlamlaştırıldı. Birçok muhalif kesime ve muhalefet partisine, meslek örgütlerine ve hukukçulara göre yapılan yasal düzenlemeler ile, yaklaşan seçim süreci, "AKP-MHP ortaklığı tarafından demokratik yarış zemininden uzaklaştırılıyor."⁵

2023'ün ilk aylarında ülke seçim iklimine girerken, yıl boyunca iktidarın kültür, sanat ve medya alanındaki kontrolünün giderek artacağını tahmin etmek zor değil. Hatta 2022 senesinin; iktidarın seçmenlerini konsolide etmek ve kültürel/ekonomik/politik hegemonyasını sağlamak amacıyla bir ihlaller silsilesini önümüze serdiğini söyleyebiliriz. Bu ifade özgürlüğü kısıtlamaları ve hatta ifade özgürlüğünü kullanan kişilere yönelik nefret üreten tutumun sadece gözdağı değil aynı zamanda seçmenlere yönelik birer duygulanımsal yatırım olduğunu da düşünmek mümkün. Bu şekilde ülkedeki ekonomik kriz ve antidemokratik ortama rağmen, iktidar kendisine olan desteği harlayıp diri tutabilmeyi umuyor belki de. Uygulanan sansürler ve yasaklar da burada -neredeyse vatandaşların da talebi ve desteğiyle- iktidarın bir aracı haline geliyor.

⁴ Yasaya dair süreç ve yazılan haberlere ilişkin derlememizi buradan okuyabilirsiniz: <https://susma24.com/sansur-yasasina-dair-icerikleri-derledik/>

⁵ <https://expressioninterrupted.com/tr/dezenformasyon-yasasi-meclis-te-herkes-yalanci-iktidar-dogrucu/>

Müzisyenler Hedef Gösterildi, Fiziksel Saldırıya Uğradı ve Hatta Katledildi

Mart 2020'de başlayan küresel salgın sonrası Türkiye'de salgının ceremesini en çok çeken kültür-sanat emekçilerinin başında müzisyenler geldi. Restoranların, barların ve performans mekânlarının kapalı olduğu kapanmanın ilk senesinde; çoğunlukla sosyal güvencesi ve düzenli geliri olmadan hayatlarını (sokakta ya da mekânlarda) canlı müzik yaparak idame ettiren müzisyenler için pandeminin ilk senesi tam anlamıyla ekonomik çöküş getirdi. Salgın döneminde müzik sektörüne devlet desteğinin hiçe yakın olması nedeniyle müzisyenlerin büyük bir kısmı, hayatta kalmak için başka meslek dallarındaki güvencesiz işlere yöneldi. Resmî rakamlara göre 100'den fazla müzisyenin intihar ettiğini, bu intiharları protesto eden müzisyenlerin ise gözaltına alındığını geçen seneki raporumuzda dile getirdik.⁶ Temmuz 2021'den itibaren başlatılan normalleşme sürecinde salgın dönemindeki katı uygulamalar kademeli olarak rahatlatılmaya başlansa da, müzik sektörüne yönelik kısıtlamalar neredeyse hiç esnetilmemişti: Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın "kusura bakmasınlar, gece kimsenin kimseyi rahatsız etmeye hakkı yoktur" demecinden güç alarak, diğer sektörlerde esnetilen saat kısıtlamalarının müzik sektörü için devam ettirilmesi, müzisyenlerin ve muhalif kesimlerin tepkisini çekmişti. Müzik ve eğlence sektörlerindeki emekçilere göre; hükümetin "kamu düzenini koruma" bahanesiyle, keyfi uygulamalarla ya da ekonomik açıdan müzisyenleri hedef göstermesi aslında daha derinden işleyen bir ideolojinin parçası: Onlara göre AKP, dayatmaya çalıştığı siyasi ve kültürel hegemonyaya karşı çıkan ve bunları eleştiren her türlü kişiyi, kurumu ve muhalif grubu türlü tehditlerle ve sembolik şiddetle baskı altına almaya çalışıyor.

Sürecin doğal bir sonucu olarak, 2022'nin müzisyenler için daha fazla ekonomik sıkıntı, siyasi baskı, fiziksel saldırı ve hedef gösterme anlamına gelmesi kaçınılmaz oldu. Kaymakamlıkların ve valiliklerin yanı sıra AKP'li belediyelerin yıl içine yayılan ama yaz aylarında daha da yoğunlaşan şekilde birçok konseri ve festivali yasakladığını gözlemledik. Yasakların bir kısmında muhafazakar vakıfların ve derneklerin sanatçıları sosyal medyada hedef göstermesinin ve yerel yönetimlere şikâyet etmesinin etkili olduğunu gördük. Melek Mosso'nun, Aleyna Tilki'nin ve İrem Derici'nin konserleri bu şekilde hedef gösterilerek engellendi. Edip Akbayram'ın ve İlkay Akkaya'nın

⁶ <https://s3.fr-par.scw.cloud/fra-susma24-tr/2022/03/Susma-Rapor-2021TR-internet.pdf>

konserlerinin siyasi sebepler ile yasaklandığını söylemek mümkün fakat yerel yönetimlerin yasaklamalara dair resmî açıklamalarında farklı gerekçeler kullanıldı. Akbayram'ın Cumhuriyet Bayramı konseri Amasra'da yaşanan maden katliamı gerekçe gösterilerek iptal edildi. Akkaya'nın birçok ildeki konserleri ise, HDP seçim bürosundaki fotoğrafı nedeniyle sosyal medyada hedef gösterilmesi sonrası iptal edildi. Kürt sanatçılara yönelik konser yasakları önceki senelerden farksızdı; Mem Ararat'ın, Rewşan Çeliker'in, Mikail Aslan'ın, Metin ve Kemal Kahraman'ın, Pervin Çakar'ın ve Aynur Doğan'ın çeşitli illerdeki konserleri çoğunlukla gerekçesiz şekilde ve son anda iptal edildi ya da kendilerine salon tahsis edilmedi. Nadir vakalarda ise "kamu güvenliği" gerekçe olarak sunuldu. Grup Yorum'un çalışma yaptığı İdil Kültür Merkezi'ne yıl boyunca polis baskınları yapıldı ve grup üyeleri gözaltına alındı.

Yaz aylarındaki konser ve festival yasakları için yapılan resmî açıklamalarda sunulan başlıca gerekçeler ise şöyleydi: "Müzik ve alkol yasaklarının devam etmesi," "kamu güvenliği ve sağlığı, toplumun huzuru, çevrenin korunması," "genel güvenlik," "kamu esenliğinin ve genel asayişin devamının sağlanması, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlığın, genel ahlakın ve vatandaşlarımızın can ve mal güvenliklerinin korunması" ve "ormanda konaklama yasağı."

Sokak müzisyenlerinin kolluk kuvvetleri ve zabıta tarafından engellenmesi önceki senelerdeki gibi bu sene de devam etti. Kasım 2022'de Taksim'de yaşanan bombalı saldırı sonrasında İstanbul Valiliği'nin aldığı en hızlı kararlardan biri, İstiklal Caddesi'nde "güvenlik, huzur ve asayişin korunması" amacıyla sokak müziği yapmayı ve kültürel etkinlikleri yasaklamak oldu.

2022'de değişmeyen konulardan bir tanesi de kuşkusuz Kürt olan ya da Kürtçe müzik yapan müzisyenlerin gözaltına alınması ya da "terör propagandası" suçundan yargılanması idi. Değerlendirmenin ilerleyen bölümlerinde bu konuya daha ayrıntılı bir şekilde değineceğimiz için burayı kısa tutuyoruz: Kürt müzisyen Ferhat Tunç'un davaları devam etti, sosyal medyada Kürtçe şarkı söylediği için yargılanan Yusuf Güneş'e hapis cezası verildi. Kadir Çat HDP'nin etkinliğinde söylediği şarkı gerekçe gösterilerek, Koma Gulên Xerzan'ın solisti Çiya Şenses ise polis baskınıyla gözaltına alınıp serbest bırakıldı. İstanbul'daki bir düğünde Kürtçe şarkılar söylendiği için dört müzisyenin gözaltına alınması raporladığımız vakalar arasındaydı. Rap müzisyeni Murda ise, şarkı sözleri ile "uyuşturucuya özendirdiği" suçlamasıyla hapis cezasına çarptırıldı.

2022'nin en çok ses getiren vakalarından biri sene başında yaşandı. *Yeni Şafak* gazetesi ve Diyanet-Sen, Sezen Aksu'nun 2017 yılında çıkan *Şahane Bir Şey Yaşamak* adlı şarkısında geçen "Selam söyleyin o cahil Havva ile Adem'e" sözleri üzerinden "dini değerlere hakaret ettiği" iddiasıyla müzisyeni hedef gösterdi. RTÜK'ün müzik yayını yapan kanalları tek tek arayarak, Aksu'nun şarkısını yayımlamaları halinde ağır yaptırımlar uygulanacağını söylediği bildirildi. Cumhurbaşkanı Erdoğan ve MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli müzisyeni hedef gösterdi. Bahçeli Aksu için "Serçeysen serçeliğini bil" dedi; Erdoğan ise Aksu ile ilgili "Hakaretlerin bini bir para. Bütün bunların karşısında dimdik duracak olanlar sizlersiniz. Hz. Adem efendimize kimsenin dili uzanamaz. O uzanan dilleri yer geldiğinde koparmak bizim görevimizdir. Havva validemize kimsenin dili uzanamaz. Onlara da had bildirmek bizim görevimizdir" ifadelerini kullandı. Aksu kendisine yönelik iddialara yayımladığı kısa bir açıklama ve *Avcı* adlı şarkısının sözleri ile yanıt verdi. Sosyal medya kullanıcıları şarkı sözünü çok kısa bir sürede onlarca dile çevirerek müzisyene desteğini gösterdi; Sine-Sen dayanışma mesajı paylaştı, 217 sanatçı da destek için imza metni yayımladı. Verilen hızlı destek ve yaratılan kamuoyu sonucunda Cumhurbaşkanı Erdoğan, sözlerinin muhatabının Sezen Aksu olmadığını belirtti. Ülke'deki şiddet sarmalının bir tezahürü olarak 2022'de müzisyenlere yönelik şiddet de arttı. Ekim ayında müzisyen Onur Şener'in kendisinden istenilen şarkıyı bilmediğini söyleyerek çalmaması neticesinde öldürülmesi kamuoyunda geniş yer buldu ve sanıklar tutuklandı. Fakat resmî olmayan rakamlara göre en az üç benzer saldırı vakası daha yaşandı, müzisyenler çeşitli nedenlerle darp edildi ve ağır yaralandı. Son olarak aralık ayında müzik grubu Piiz'in davulcusu Mehmet Dudarık, Ankara'da konser verdikleri mekânda dans ederken ayağına bastığını iddia eden bir kişinin saldırısına uğradı. MS hastası olan ve başına aldığı darbeler nedeniyle hastalığı tetiklenen Dudarık bir süre yoğun bakımda kaldıktan sonra taburcu edildi. Yaratılan kamuoyu sonrası saldırganlar tutuklanmış olsa da, asıl meselenin tüm bu üzücü ve endişe verici olaylar yaşanmadan müzisyenlerin korunması olduğunu bir kez daha vurgulamak isteriz.

"Genel Ahlak" Sansürün Gerekçesi Olmaya Devam Ediyor

2022'de "genel ahlak ve toplumsal hassasiyetler" gibi yasalarca tanımlanmamış ve muğlak ifadelerin, birçok kültür sanat eserinin ve etkinliğinin sansürlenmesi için resmî veya üstü kapalı gerekçeler olarak kullanıldığını

gözlemledik. Başta film gösterimleri olmak üzere LGBTİQ+'ların düzenlediği ya da LGBTİQ+'lar ile ilgili kültür ve sanat etkinlikleri yasaklandı; filmler ve diziler bu gerekçelerle sansürlendi; özel şirketler kültür sanat "ürünlerini" bu gerekçelerle piyasadan çekti ve hükümet yetkilileri tarafından sanatçılar bu gerekçelerle hedef gösterilip mahkemeler tarafından cezalandırıldı.

Onur Ayı yaklaşırken, 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu ile sınırsız takdir yetkisi kazanan valilikler ve kaymakamlıklar, Türkiye'nin en az sekiz ilinde yerel LGBTİQ+ topluluklarının düzenleyeceği Onur Haftası etkinliklerini yasakladı. Bu durum önceki yıllarla benzerlik gösteriyor. Atanmış yetkililer, OHAL'in 2018'de resmen bitmesinden dört sene sonra; 5442 sayılı kanunun sağladığı güce ve 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'na dayanarak eylem ve etkinlikleri sürekli yasaklayarak OHAL'i fiilen sürdürmekten geri durmadı. Burada önemli bir noktanın altını hemen çizelim: Söz konusu kanunlar, hükümetin yerel yönetimlere atadığı valilere ve kaymakamlara, Anayasanın 34. maddesi ve uluslararası anlaşmalar ile güvence altına alınan barışçıl toplantıları ve sanat etkinliklerini kısıtlamak için takdir yetkisi veriyor ve bu kısıtlamaların bazıları bu başlıkta da bahsettiğimiz tanımı muğlak ve sübjektif olan gerekçelere dayandırılıyor. Böylelikle yetkililer sadece genel eylem ve etkinlik yasakları ilan etmekle kalmayıp spesifik etkinlikleri de yasaklayabiliyor. Örneğin, Datça Kadın Platformu'nun Onur Haftası Etkinlikleri kapsamında göstermeyi planladığı *Benim Çocuğum* (2013) belgeselinin gösterimi, İlçe Emniyet Müdürlüğü'nün başvurusu üzerine kaymakamlık tarafından yasaklandı. Kadıköy Kaymakamlığı ise İstanbul Üniversitesi Eşitlik Topluluğu'nun Kadıköy Kültür Evi'nde yapacağı *Paris Is Burning* filminin gösterimini gerekçesiz yasakladı. Mekânın önüne TOMA ve akrep getirildi. Yine Datça'da LGBTİ+ Onur Haftası kapsamında Birlikte Yaşam Evi'nin düzenlemek istediği "Dünya Mülteciler Günü" etkinliğinde polis, film gösterimine ve ardından yapılması planlanan sunuma engel oldu. Polis mekândaki insanları zor kullanarak dışarı çıkardı.

Sadece doğrudan atanan ve seçimle gelmeyen valilikler ve kaymakamlıklar değil, seçilmiş belediye başkanları da söz konusu "yasal" yetkileri kullanarak LGBTİQ+ ve kadın haklarını alenen destekleyen sanatçıların sanat etkinliklerini yasaklamayı sürdürdü. Aleyna Tilki homofobiye karşı duruşu nedeniyle konserleri yasaklanan müzisyenlerden yalnızca biri. Tilki'nin İstanbul'da düzenlenen LGBTİQ+ karşıtı bir yürüyüşü sosyal medya hesabından eleştirmesinin ardından sonra Osmaniye Belediyesi, "ilçenin kültürüne uymadığı" gerekçesiyle Tilki'nin ilçede vereceği konseri iptal

etti. Bu iptal açıklamasından hemen önce Diyanet İşleri Başkanlığı Çorum Şube Başkanı İsmail Şanal, Tilki'yi ve LGBTİQ+'ları hedef alan bir açıklama yapmış, konserin iptal edilmesini talep etmişti. Şanal'ın sözleri, AKP hükümetinin sadece LGBTİQA+'ya değil, sanatçılara da yaklaşımını özetliyor: "Şehrin kültürüne, sanatına, sosyal yaşamına, geleneklerine, değerlerine ve inancına katkı sağlamayan, dini ve millî değerleri ayaklar altına alanları Osmancık'ta görmek istemiyoruz. Toplumun ahlakıyla zıt hayat yaşayan, LGBT savunucusu kişilerin sanatçı kimliğiyle insanların önüne rol model gibi sunulmasına karşıyız. Şehrin idarecilerini toplumsal hassasiyetleri dikkate almaya ve programın iptali için gereğini yapmaya davet ediyoruz."⁷

2021'de Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın "LGBT, yok öyle bir şey. Bu ülke millîdir, manevidir ve bu değerlerle geleceğe yürümektedir" sözlerine müzisyen Gülşen, sosyal medya hesabında "LGBTİ+, var böyle bir şey" paylaşımı yaparak tepki göstermişti. Gülşen 2022'de de konserlerinde LGBTİ ve trans bayrakları açarak "Herkesin rengi kendine ve renkler çok güzel. Herkesin cinsel kimliği, hayatı kendine ait. Buna bir başkası karar veremez" ifadelerini kullandı. Gülşen bir süredir sahne kıyafetlerinin "çok açık" olması ve LGBTİQ+'lara verdiği açık destekten dolayı sosyal medyada hedef gösteriliyordu. Nisandaki bir konserinde çekilen bir videoda imam hatip liseleri ile ilgili yaptığı şakaların ağustosta sosyal medyada yayımlanmasının ardından "dini aşağılamak" (TCK 216) ve "toplumu kin ve kin ve düşmanlığa tahrik" suçlarından önce tutuklandı sonra cezası ev hapsine çevrildi. 12 Eylül itibarıyla da hakkındaki yurt dışına çıkış yasağı ve ev cezası kaldırıldı. Mabel Matiz'den K-Pop grubu Mirae'ye birçok müzisyenin homofobi nedeniyle konserleri ve katılacakları etkinlikler engellendi.

Gülşen ve Aleyna Tilki örneklerinde de görüldüğü üzere "genel ahlak" gerekçesi sıklıkla dini ve millî değerlere atıfla sunuluyor ve çoğunlukla bu değerlerin taşıyıcısı olduğu iddia edilen kurumlar müzisyenleri hedef gösteriyor. Bu kurumlar sadece devlet mekanizmasının içinde yer alan parçalar olmak zorunda değil; kimi zaman ona eklemlenen "bağımsız" oluşumları ve özel şirketleri de sürece dahil olan aktörler olarak görebiliyoruz.

Disney+ ve Netflix gibi özel şirketler, devlet yetkililerinin talepleri doğrultusunda LGBTİQ+ ile ilgili içeriklerin sansürlenmesinde başrolü oynadı. 2021'de, 7252 sayılı "Dijital Mecralar Kurulması Kanunu" ve 7253 sayılı "İnternet

⁷ <https://susma24.com/aleyna-tilkinin-corum-konseri-iptal-edildi-2/>

Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi Kanunu" ile RTÜK'ün dijital platformlar üzerindeki finansal ve siyasi baskısı arttırılmıştı. 2022'de dijital platformlarda önceki senelere oranla çok daha fazla sansür vakası raporladık ve büyük bir kısmında LGBTİQ+ karakter içeren yapımların hedef alındığını gördük. Örneğin RTÜK Netflix'e; LGBTİQ+ karakterlere yer verdiği için *Jurassic World Kretase Kampı* isimli diziyi yayın kataloğundan çıkartma cezası verdi. Bazı durumlarda da şirketler dijital pazardan pay alabilmek adına yerel düzenlemelere uymayı tercih ettiklerini ve böylelikle, devletin sansüründen evvel kendi içeriklerine otosansür uyguladıklarını görüyoruz. Disney+'daki *Baymax! and Love, Victor* dizileri ve *Lightyear* ve *Strange World* filmleri platformun Türkiye kataloğuna konulmaması bu durumun en önemli örneklerinden. Bu yapımlar LGBTİQ+ karakterler içeriyor.

LGBTİQ+'lara karşı nefret kampanyası, AKP'nin önümüzdeki genel seçimler için yürüttüğü büyük kampanyanın en önemli bileşeni haline gelmiş durumda. Seçimler yaklaşırken kültür ve sanat alanında "genel ahlak" ya da "millî ve dini değerlerimiz" söylemlerinin eşlik ettiği sansür vakalarına, maalesef, çok daha sık rastlayacağız gibi görünüyor.

Kürtler Sanatçılar Başta Olmak Üzere Birçok Sanatçı Irkçı Yasaklamalarla ve Cezalandırmalarla Karşılaştı

İrkçilik; Kürtçe oyunlar sahneleyen, şarkılarını Kürtçe olarak veya Türkçe haricindeki dillerde söyleyen, "ulusal değerleri" açıklamalarında veya sosyal medya hesaplarında eleştiren sanatçılara karşı toplumun ve devletin bir kesiminin verdiği en güçlü "tepkilerden" biri olmaya 2022'de de devam etti. Önceki paragraflarda bahsettiğimiz üzere 2022'de, daha önceki yıllara benzer şekilde çok sayıda Kürt müzisyenin konseri yasaklandı; birçok Kürt müzisyen ise davası ise sürüyor. Resmî olarak ilan edilen bu yasak ve cezaların büyük bir kısmı Terörle Mücadele Kanunu kapsamında "terör örgütü propagandası yapmak," "terör örgütüne üye olmak" ve "terör örgütüne yardım etmek" gibi suçları içeriyor ve bu kapsamda çoğunlukla Kürt sanatçıları hedef alacak şekilde kullanıldı. Çoğu durumda, Kürtçe performans sergilemek terör propagandası yapmakla ilişkilendirildi veya Kürt sanatçılar Kürt siyasi hareketiyle ilişkilendirildi.

Kürt nüfusun çoğunlukta olduğu illerde valilikler ve kaymakamlıklar, 2911 Sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'nun 17. ve 19. maddeleri ile 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu'nun 11. maddesi uyarınca, toplantı ve gösteri

yürüyüşlerini sürekli yenileyerek yasaklamaya devam etti. Yasaklama kararları genellikle "kamu düzeni, millî güvenlik, olası provokasyonların ve toplumsal olayların önlenmesi, kamu huzuru, huzur ve sükunetin sağlanması" gibi gerekçeler ile duyuruldu. Yenilenen bu yasaklar ile fiili bir olağanüstü hal yaratıldı ve böylece Kürtlerin çoğunlukta olduğu bölgelerde her türlü sanatsal ve kültürel etkinliğin gerçekleşmesinin önüne geçildi.

Tiyatrocular oyunlarını eylem ve etkinlik yasaklarının olmadığı başka şehirlerde sahneleyerek yasakları aşmaya çabaladı fakat yasaklar peşlerini bırakmadı. Adana Valiliği, Amed Şehir Tiyatrosu'nun Kürtçe sahnelediği *Tartuffe* oyununu son anda hiçbir resmî gerekçe göstermeden iptal etti. AKP'li Çayırova Belediyesi ise tiyatronun Kürtçeye uyarladığı *Don Kixot* oyununu, önceden sözleşme yapılmış olmasına rağmen salon vermeyerek engelledi.

Kürt sanatçılar uzun soluklu ve bu nedenle psikolojik ve ekonomik olarak yıpratıcı çok sayıda davayla karşı karşıya. AKP, her yıl daha da ırkçılaştıran siyasi tahayyülüne tehdit oluşturan tüm sanat eserlerini ve sanatçıları cezalandırmayı sürdürüyor. Kürt olmak, Kürtçe konuşmak ya da şarki söylemek toplumda uzun süredir var olan ırkçılık nedeniyle kolayca terörist olmakla eşit tutulabiliyor ve yukarıda belirtilen cezalar kamuoyunda kolaylıkla karşılığını bularak normalleştiriliyor. Bu durumun bir uzantısı olarak, sadece Kürtlerin yoğun yaşadığı bölgelerdeki Kürt sanatçılar değil, AKP'nin Müslüman-Türk siyasi tahayyülünü bozan her sanatçı cezalandırılıyor. Türkiye doğumlu Rum asıllı ve Pontus Rumcası şarkılar söyleyen Apolas Lermi ile Yunan müzisyen Matthaios Tsahouridis'in konserlerinin engellenmesini, bahsettiğimiz bu hatta ilerleyen ve giderek daha derine kök salan ırkçı hedef göstermelere bağlamamız mümkün.

Bu hattaki bir başka örnek ise ekim ayında yaşandı: Mardin'deki Surp Kevork Kilisesi'nde açılması planlanan "Geçmiş Unutmak Yaldızlı Bir Yalan" adlı sergi valilik tarafından son anda yasaklandı. Kilisenin terk edilmiş tarihine de göndermelerde bulunan sergideki eserler ağırlıklı olarak hafıza, geçmişle yüzleşme ve toplumsal barış konuları üzerineydi ve video, resim, ses enstelasyonu, enstalasyon, fotoğraf ve performans gibi farklı türleri bir araya getiriyordu. Serginin küratörü Deniz Özgültekin, önce serginin güvenlik nedeniyle açılmayacağına dair resmî bir açıklama aldıklarını, ardından kendilerine serginin içeriğinin uygunsuz olduğunun söylendiğini belirtti.⁸

⁸ <https://susma24.com/mardindeki-sergiye-valilik-engeli/>

Resmî milliyetçi anlatının bir sanatçı tarafından herhangi bir şekilde kesintiye uğratılmasının cezayla sonuçlandığını gösteren bir başka dava ise İzinsiz'in davası. Kendisini gerilla sanatçı ya da sokak sanatçısı olarak tanımlayan İzinsiz, Devrim Erbil'in Kabataş'ta yer alan bir röprodüksiyon tablosundaki hilale kendini asan bir kişi çizdiği için "Türk milletini, Türkiye Cumhuriyeti devletini, devletin organ ve kurumlarını aşağılamak" (TCK 301) suçundan yargılanıyordu. Ekonomik krize ve artan intiharlara dikkat çekmek için bu çalışmayı yaptığını ifade eden İzinsiz uzun süren dava sonunda beraat etti, fakat başka bir işi üzerinden "Cumhurbaşkanına hakaret" suçundan ceza aldı.⁹

Akademi Üzerindeki Baskı Her Geçen Gün Katlandı ve Çeşitlendi

2022 yıllık raporumuzla geçen senelerdeki raporların en büyük farkı; Akademi adında ayrı bir başlık açmamıza sebep olacak denli çok vakayı tespit etmemiz oldu. Boğaziçi Üniversitesi kayıym yönetimi başta olmak üzere birçok devlet ve vakıf üniversitesinde akademisyenlere ve öğrencilere yönelik sansürlerin ve engellemelerin yaygınlaştığını gördük. Akademik özgürlüğe yönelik ihlallerin çeşitli veçhelerini raporladık. Birkaç örnek konuyu daha kapsamlı şekilde özetlememize yardımcı olacaktır: Mart 2022'de Nişantaşı Üniversitesi yönetimi, araştırma görevlilerinin aldıkları maaşların kamu çalışanlarıyla eşitlenmesi için dilekçe vermesi sonrasında, toplamda 40 araştırma görevlisinin ve öğretim üyesinin sözleşmelerini feshetti. Vakıf Üniversiteleri Dayanışma Meclisi (VÜDAM) yıl içinde sosyal medya hesaplarından pek çok vakıf üniversitesinde de benzer süreçlerin yaşandığına dair verileri ve akademisyenlerin başlattıkları hukuki süreçleri paylaştı ve paylaşmaya devam ediyor.

Bir diğer örnekte Koç Üniversitesi Yayınevi'nin; Onur İnal'ın ve Yavuz Köse'nin editörlüğünü yaptığı *Seeds of Power: Explorations in Ottoman Environmental History* adlı derleme kitabının Türkçe baskısı için yapılan anlaşmayı, kitapta geçen "Ermeni soykırımı" ifadesi nedeniyle feshederek kitabı yayımlamaktan vazgeçtiğini gördük. Kitabın editörleri yaptığımız görüşmede yayınevini talebini, "akademik özgürlüklere aykırı ve yayıncılık etiğiyle bağdaşmayan bir davranış" olarak betimledi. Kitap, Aralık 2022'de sansürsüz olarak İletişim Yayınları'ndan çıktı.

⁹ İzinsiz'le işlerine ve dava sürecine dair yaptığımız söyleşimizi izlemek için: <https://howtround.com/happenings/freedom-talkspeakup>

Boğaziçi Direnişi boyunca kayyım yönetimin birçok öğretim üyesinin kampüse girişini yasakladığını, bölümler tarafından onaylanan sanat derslerinin pek çoğunu reddettiğini, kampüste yapılacak etkinlikleri son anda iptal ettiğini ve direnişe katılan öğretim üyelerinin direnişe dair ofislerine astıkları afişlerin özel güvenlik tarafından yırtıldığını haberleştirdik ve kamuoyu ile paylaştık. Kampüste 23 senedir hizmet veren Mithat Alam Film Merkezi'nin (MAFM) yöneticileri Zeynep Ünal ve Elif Ergezen de ağustos ayında kayyım yönetim tarafından işten çıkarıldı. Kendileri ile yaptığımız [söyleşide](#) işten çıkarılmaya giden yolda yaşadıkları baskının 2021'den önce başladığının altını çizen Ünal ve Ergezen, yönetimin hukuksuz uygulamalarının yanında kendileri ve direniş ile dayanışmanın ne denli önemli olduğunu da belirtti.

Birçok üniversitede bahar şenliklerinin ya da Onur Ayı kapsamındaki yürüyüşlerin ve etkinliklerin rektörlük emirleri ile iptal edildiğine, üniversite tanıtım günlerinde ve etkinliklerinde iktidarı eleştiren, kadın haklarına dair söz söyleyen öğrenci kulüplerinin ya da kampüs içi oluşumların özel güvenlikler tarafından engellendiğine şahit olduk. Öğrenciler kampüs içindeki eylemleri nedeniyle gözaltına alındı ya da haklarında soruşturma açıldı. Öğretim üyelerine de derslerde kullandıkları bazı ifadelerden rahatsız olunması nedeniyle yapılan şikâyetler nedeniyle soruşturma açıldı; öğretim üyeleri medyada ve sosyal medyada hedef gösterildi.

Sansür Vakaları

Gazetecilik

Diken'in web sitesinde 8 Kasım 2022'de yayımlanan "Boğaziçi'nde 'kayyım' dekan hakkında 'kendine özel kadro ilanı' ve 'intihal' iddiası" başlıklı özel habere 11 Kasım 2022'de erişim engeli getirildi. (Kasım)

Gazeteci Barış Terkoğlu'nun, bir hakime İBB Başkanı Ekrem İmamoğlu'nu siyasi yasaklı hale getirecek yönde karar vermesi telkininde bulunduğu öne sürdüğü yazısına ve konuya dair çıkan haberlere erişim engeli getirildi. (Kasım)

Ankara 2. Sulh Ceza Hâkimliği, Milli Savunma Bakanlığı'nın talebi üzerine TSK'nın PKK'ye yönelik kimyasal silah kullanımı iddialarının yer aldığı haberlere erişim engeli getirdi; haberlerin kaldırılmasına hükmetti. (Kasım)

MA Yazı İşleri Müdürü Diren Yurtsever, muhabirler Berivan Altan, Deniz Nazlım, Selman Güzelyüz, Hakan Yalçın, Ceylan Şahinli, Emrullah Acar ile JinNews muhabirleri Habibe Eren ve Öznuur Değer "örgüt üyeliği" suçlamasıyla tutuklandı. Ev baskınları sırasında polis kitap, dergi ve ajandalara "suç delili" olarak el koydu. Jean Jacques Rousseau'nun *Toplum Sözleşmesi*, IPS İletişim Vakfı Yayınları'ndan Çiçek Tahaoğlu'nun ve Elif Akgül'ün *Toplumsal Cinsiyet Odaklı Habercilik* kitabı, Hakikat, Adalet ve Hafıza Çalışmaları Derneği Yayınları'ndan Gökçer Tahincioğlu'nun *Çünkü Umurumuzda 11 Sivil Toplum Başarısı* kitabı, İHD'nin *Siğınma Hakkı ve Mülteciler* kitabı, el konulan onlarca yayından sadece bazılarıydı. (Kasım)

Xwebûn gazetesi yetkilileri, gazetenin 148. sayısının dağıtımının engellendiğini ve Diyarbakır Emniyeti'nden polislerin Diyarbakır Şehirlerarası Terminal İşletmeleri'nde, gazetenin verildiği otobüs firması çalışanlarını tehdit ettiğini açıkladı. (Ekim)

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası'nın *Evrensel* gazetesine vermek istediği dayanışma ilanına BİK, ilanda geçen "basın" ve "yağma" kelimeleri nedeniyle izin vermedi. (Ekim)

Susma Platformu'nun web sitesi susma24.com'da yer alan ve 8 Kasım 2020 tarihli "Haftanın erişime engellenen haberleri" listesindeki bir haberimize erişim engeli getirildi; haberin ve listenin siteden kaldırılmasına karar verildi. (Eylül)

Diyarbakır'da 16 Haziran'da tutuklanan ve Diyarbakır 2 No'lu Yüksek Güvenlikli Cezaevi'nde tutulan *Xwebûn* gazetesi editörü Zeynel Abidin Bulut yazdığı bir mektupta; tutuklu gazetecilere *Yeni Yaşam*, *BirGün* ve *Evensel* gazetelerinin verilmediğini söyledi. (Eylül)

Aydın'ın Mezeköy köyündeki Jeotermik Elektrik Santrali (JES) şirketinin çalışmalarına tepki gösterilmesin diye köye giriş-çıkışları yedi gün boyunca yasaklayan kaymakamla ilgili *Evensel* gazetesi haberine erişim engeli getirildi. (Ağustos)

Diken'in, gazetenin bir haberine sahte mahkeme kararıyla engel getirildiğini ifşa ettiği habere başka bir mahkeme kararı ile getirilen engeli duyurduğu habere de erişim engeli getirildi. (Ağustos)

BİK, *Evensel* gazetesinin resmî ilan ve reklam yayımlama hakkını tümüyle iptal etti. (Ağustos)

Diken'de yayımlanan, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'la ilgili haber ve karikatürlerin yer aldığı 10 habere erişim engeli getirildi. (Ağustos)

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın eski avukatı Mustafa Doğan İnal, temmuz sonunda 130 habere mahkeme kararıyla erişim engeli getirilmesini talep etmişti. İnan'ın 16 Ağustos'ta hakkında gazetelerde çıkan 48 habere daha erişim engeli getirttiği öğrenildi. (Ağustos)

Tamga Türk web sitesindeki "Yurt Dışında Açılan Sahte Üniversitelerden Alınan Diplomalarla Üst Düzey Mevkilere Gelindiği İddiası" başlıklı habere erişim engeli getirildi. (Ağustos)

Susma Platformu'nun web sitesi susma24.com'da yer alan, "Cumhurbaşkanının avukatının rüşvet dağıttığıyla ilgili haberlere erişim engeli" başlıklı ve haftalık erişim engeli haber listemizin içinde bulunan haber içeriğine erişim engeli getirildi. (Ağustos)

Kaçak su kullandığı için ceza kesilen AKP'li Mersin Büyükşehir Belediye Meclis Üyesi İsmail Yerlikaya hakkında pek çok sitedeki habere erişim engeli getirildi. (Ağustos)

Diyarbakır 4. Sulh Ceza Hakimliği'nin kararıyla ETHA'nın web sitesine bir haftada iki kez erişim engeli getirildi. (Temmuz)

BirGün gazetesinde yayımlanan ve İlim Yayma Cemiyeti Başkanı Yusuf Tülün'ün çocuklarının kamu kurumlarından ve belediyelerden ihale aldığına ilişkin haberlere erişim engeli getirildi. (Temmuz)

Diken'in; İzmir merkezli Sintan A.Ş. ile hukuka uygun olmayan bağlarının bulunduğu iddiasıyla İçişleri Bakanlığı'na şikâyet edilen Sivas Valisi Yılmaz Şimşek hakkındaki haberi sansürlenmişti. Sansür haberinin duyurulduğu bir başka Diken haberi de sansürlendi. (Temmuz)

RTÜK'ün başvurusu üzerine, Deutsche Welle ve Amerika'nın Sesi (Voice of America) web sitelerine erişim engeli getirildi. Üst Kurul Şubat 2022'de, iki haber sitesinin de lisans başvurusunda bulunması için 72 saatlik süre tanıdı ve sitelerin yetkilileri başvuru yapmayacaklarını duyurmuştu. (Temmuz)

Türkiye Gazeteciler Sendikası (TGS) açıklama yaparak; EGM'nin kamusal olaylarda polislerin sesinin ve görüntüsünün alınmasını engellemeye dair yayımladığı genelge için açtıkları davada Danıştay'ın, İçişleri Bakanlığı'nın ve EGM'nin itirazlarını reddettiğini duyurdu. Böylece EGM'nin yayımladığı genelgeye yürütmenin durdurulması kararı verildi. (Mayıs)

Sakarya 1. Sulh Ceza Hakimliği, *Özgür Gelecek* gazetesinin web sitesine erişim engeli getirdi. (Nisan)

Kayseri Bünyan Cezaevi'nde bulunan ağır hasta tutuklunun hayat mücadelesini anlattığı ve JinNews'a göndermek istediği mektubun iki sayfasına cezaevi yönetimi tarafından el konuldu; mektubun bir sayfası da sansürlendi. (Nisan)

AYM, BİK'in 2013'te yayımlanan bir köşe yazısındaki ifadeler nedeniyle *Cumhuriyet* gazetesine üç günlük resmî ilan kesme cezası vermesinin ifade

ve basın özgürlüğü ihlali olduğuna karar verdi. Mahkeme, yerel mahkemeden ihlalin ortadan kaldırılmasını istedi. (Mart)

Twitter, Sputnik'te çalışan bazı gazetecilerin hesaplarına "Rusya devletine bağlı medya" ibaresi ekledi. Hesabına ilgili ibare eklenen gazeteciler arasında Sputnik Türkiye çalışanları da var. (Mart)

Cumhuriyet gazetesinin 15 Mart 2022 tarihli haberinde Gaziantep Valisi'nin ve dört sene evvelki Vali Yardımcısı'nın aralarında olduğu altı kişi hakkında rüşvet ve usulsüzlük iddiasıyla suç duyurusunda bulunulan habere 24 Mart'ta erişim engeli getirildi. (Mart)

BTK, Diyarbakır 4. Sulh Ceza Hakimliği'nin kararıyla ETHA'nın web sitesine erişim engeli getirdi. (Mart)

Hatay 1. Sulh Ceza Mahkemesi, Pir Haber Ajansı (PİRHA)'nın internet sitesine 9 Mart'ta gerekçe göstermeksizin erişim engeli getirdi. (Mart)

Gazeteci Deniz Elin Deniz Twitter hesabından; Ocak Medya'dan beş ay önce kendisine yazarlık teklifi geldiğini, yazılarının yayınlandığını ancak geçtiğimiz günlerde hiçbir açıklama yapılmadan yazı arşivinin silindiğini duyurdu. Deniz, trans kadın kimliği nedeniyle bu durumu yaşadığını aktardı. (Şubat)

Gazete Yolculuk internet sitesi mahkeme kararıyla erişime engellendi. (Şubat)

Gazeteci Sedef Kabaş TELE 1'de katıldığı bir programda Cumhurbaşkanı Erdoğan ile ilgili ifadelerinde "cumhurbaşkanına hakaret" ettiği gerekçesiyle tutuklandı; birçok siyasetçi Kabaş'ı hedef gösterdi. (Ocak)

Van İnfaz Hakimliği, gazeteci Nedim Türfent'in avukatıyla yapacağı görüşmeleri üç ay boyunca sınırlandırdı. Gerekçe olarak Türfent'in şiirlerinin New York Üniversitesi'ndeki bir proje kapsamında çevrilmek istenmesi gösterildi. (Ocak)

Üniversite öğrencisi Enes Kara'nın cemaat yurdunda gördüğü sistematik baskı nedeniyle yaşamına son vermesinin ardından, intiharı haberleştiren gazeteci görevden alındı; ilgili haber siteden kaldırıldı. (Ocak)

Müzik

Mezopotamya Kültür Merkezi (MKM), Küçükçekmece Yahya Kemal Beyatlı Gösteri Merkezi'nde 17 Aralık'ta düzenlemek istediği 31. yıl dönümü kutlamasının kaymakamlık tarafından yasaklandığını duyurdu. (Aralık)

Müzik grubu Piiz'in davulcusu Mehmet Dudarık, 14 Aralık günü Ankara'da konser verdikleri eğlence mekânında dans ederken ayağına bastığını iddia eden bir kişinin saldırısına uğradı ve yoğun bakıma kaldırıldı. (Aralık)

Müzisyen Mabel Matiz, GQ Türkiye'nin "Men of the Year Ödül Töreni"nde ödül takdim etmek için haftalar evvelinden teklif aldığını ancak *Karakol* klibinde sevgilisi olarak bir erkeğin yer alması sonucu RTÜK'ün klibi yasaklaması sonucu organizasyon ekibinin son anda ödül takdimi teklifinden vazgeçtiğini duyurdu. (Aralık)

Taksim'deki bombalı saldırıdan sonra İstanbul Valiliği, İstiklal Caddesi'nde "güvenlik, huzur ve asayişin korunması" amacıyla sokak müziği yapmayı ve kültürel etkinlikleri yasakladı. (Kasım)

Kürt müzisyen Rewşan Çeliker'in sahne alacağı ve Kadın Zamanı Derneği'nin 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü kapsamında düzenleyeceği konser, Şişli Kaymakamlığı tarafından "güvenlik" gerekçesiyle engellendi. (Kasım)

Nilüfer Kaymakamlığı, müzisyen İlkay Akkaya'nın Bursa Akademik Odalar Birliği'nde 31 Ekim'de gerçekleşecek konserine izin vermedi. Akkaya, HDP seçim bürosundaki fotoğrafı nedeniyle sosyal medya lincine uğramıştı; önceki aylarda konserleri farklı şehirlerde yasaklanmıştı. (Ekim)

Zonguldak Valiliği'nin Amasra'da yaşanan maden katliamını gerekçe göstermesi üzerine Karadeniz Ereğli Kaymakamlığı, müzisyen Edip Akbayram'ın ilçede vereceği 29 Ekim Cumhuriyet Konseri'ni iptal etti. (Ekim)

Bursa'daki bir eğlence mekanında müzisyen Özkan Süslerer'den şarkı isteyen 10 kişi, şarkıyı bir süre sonra çalacağını belirten Süslerer'i darp ederek kaburgasının kırılmasına ve omzunun çıkmasına sebep oldu. (Ekim)

Van'da Tevgara Jinên Azad ve HDP Kadın Meclisi tarafından düzenlenen 8 Mart Kadınlar Günü mitinginde seslendirdiği *Sê Jinên Azad* şarkısı nedeniyle hakkında "örgüt propagandası yapmak" iddiasıyla dava açılan müzisyen Şilan Dora'ya 1 yıl 3 ay hapis cezası verildi. (Ekim)

İranlı müzisyen Mohsen Namjoo'nun İstanbul Volkswagen Arena'da vereceği konser iptal edildi. Eylül ayında da, Müdafaa-i İslam Hareketi ile Diyanet ve Vakıf Çalışanları Sendikası'nın hedef göstermesi sonucu Namjoo'nun farklı şehirlerdeki konserleri de iptal edilmişti. (Ekim)

Antakya'da sokakta müzik yapan grubu dinleyen iki kişi gruptan bir şarkı çalmasını istedi. Grubun klarnetçisi, istenen şarkıyı bilmedikleri için çalamayacaklarını söyledi. Bunun üzerine şarkı isteyenlerden biri klarnetçiye şişe ile vurdu. (Ekim)

Müzisyen ve yazar Tuna Kiremitçi'nin İBB Güngören Erdem Beyazıt Kültür Merkezi'nde vereceği konser, o günün mevlid kandili olduğu gerekçesiyle son anda iptal edildi. (Ekim)

Şırnak Üniversitesi Rektörlüğü, Erkan Oğur'un ve İsmail Hakkı Demircioğlu'nun üniversite bünyesindeki 15 Temmuz Kongre ve Kültür Merkezi'nde vermek istedikleri konser için yapılan talebi reddetti; konser iptal edildi. (Ekim)

Ankara'daki bir eğlence mekanında kendisinden istenilen şarkıyı çalmayan müzisyen Onur Şener, dinleyicilerden birkaçının saldırısı sonucu hayatını kaybetti. Savcılık, sanıkların "ağırlaştırılmış müebbet hapis" cezasına çarptırılmalarını talep etti. Duruşma Ocak 2023'te. (Ekim)

Mikaıl Aslan, İstanbul Ataşehir Belediyesi'nin düzenlediği "7. Kardeş Kültürlerin Festivali"ne önce davet edildiğini, fakat daha sonra "iki üç ırkçı trole boyun eğildiği" için festival programından çıkartıldığını duyurdu. (Ekim)

Grup Yorum'un çalışmalarını sürdürdüğü Okmeydanı'ndaki İdil Kültür Merkezi'ne polisin 29 Eylül'de baskın yaptığı ve grup üyelerinden beş kişiyi gözaltına aldığı öğrenildi. (Eylül)

Müzisyen Ayfer Düzdaş İBB'ye yaptığı konser başvurusuna yedi aydır cevap alamadığını söyledi. Müzisyen Mikaıl Aslan ise Bingöl Üniversitesi'ndeki konseri için kiralanacak salona fahiş fiyat istendiğini ve kendisine mali sansür uygulandığını söyledi. (Eylül)

İrem Derici'nin 30 Eylül'de Elazığ'daki "Salçalı Köfte ve Gastronomi Festivali" kapsamında vereceği konser; Hür Dava Partisi'nin (HÜDA-PAR), Saadet Partisi'nin ve Yeniden Refah Partisi'nin hedef göstermeleri nedeniyle iptal edildi. (Eylül)

Kürt müzisyen Mem Ararat, Mersin Valiliği'nin 27 Eylül'de kentte yapılması planlanan konserine bir gün kala konseri iptal ettiğini duyurdu. (Eylül)

Sancaktepe Kaymakamlığı, yıllardır devrimci kurumlar ve Sarıgazi halkı tarafından düzenlenen Geleneksel Sarıgazi Halk Festivali'ni yasakladı. Yasağı protesto eden 15 kişi gözaltına alındı. (Eylül)

Şanlıurfa Valiliği, müzisyen İlkyay Akkaya'nın 25 Eylül'de kentte vermesi planlanan konserini "genel güvenlik, kamu düzeni, emniyet ve asayiş yönünden uygun görülmediği" için iptal etti. (Eylül)

Müzisyen Kadir Çat, 20 Eylül 2022 tarihinde Aydın'da HDP'nin etkinliğinde söylediği şarkı gerekçe gösterilerek gözaltına alındı ve aynı gün serbest bırakıldı. (Eylül)

'Müdafaa-i İslam Hareketi' oluşumunun ve Diyanet ve Vakıf Çalışanları Sendikası'nın başlattığı hedef gösterme kampanyası sonucu; İranlı müzisyen Mohsen Namjoo'nun Bursa'daki, Konya'daki ve Van'daki konserleri iptal edildi. Biletix bilet satışlarını durdurdu. (Eylül)

İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı, müzisyen Gülşen'e konserinde çekilen bir videodaki ifadeleri nedeniyle "halkı kin ve düşmanlığa tahrik" suçlamasıyla önce soruşturma başlattı. 25 Ağustos'taki gözaltı kararının ardından nöbetçi mahkeme, müzisyenin aynı gün tutuklanmasına karar verdi. İstanbul 26. Asliye Ceza Mahkemesi 29 Ağustos'ta, müzisyenin dosya davaya dönüşüne kadar ev hapsinde kalmasına karar verdi. 12 Eylül itibarıyla müzisyenin ev

hapse, yurt dışına çıkış yasağı ve her hafta en yakın karakola imza vermesi şartlarıyla kaldırıldı. (Eylül)

Sosyal medya hesabında Kürtçe şarkı söylenen ve içinde kendisinin de olduğu videolar paylaştığı için yargılanan Yusuf Güneş'e hapis cezası verildi. (Eylül)

Fethiye Kaymakamlığı ilçedeki özel bir mekanda 7-11 Eylül 2022'de düzenlenmesi planlanan Çağdaş Fest'i, organizasyona bir gün kala iptal etti. Organizatör Çağdaş Adıgüzel İl Jandarma Komutanlığı ile Tarım ve Orman Bakanlığı 4. Bölge Müdürlüğü'nden gerekli izinleri almalarına rağmen festivalin iptal edildiğini söyledi. (Eylül)

Diyanet-Sen Çorum Şube Başkanı İsmail Şanar tarafından; "LGBT destekçisi olduğu" ve "toplumun ahlakına uymadığı" için hedef gösterilen Aleyna Tilki'nin 24 Eylül'de Pirlanta Piriç Festivali kapsamında planlanan konseri, Osmancık Belediyesi tarafından iptal edildi. (Eylül)

Nilüfer Kaymakamlığı, 2-4 Eylül tarihlerinde düzenlenecek Nilüfer Müzik Festivali'nde alkol satışını ve gece konaklamasını yasakladı. Gelen tepkiler ve valilikle yapılan görüşme üzerine kamp yasağı kalktı, alkol yasağı devam etti. (Eylül)

1 Eylül Dünya Barış Günü kapsamında Balıkesir'in Burhaniye ilçesinde düzenlenen konserde Halkevleri Müzik Topluluğu üyesi iki kişinin sahneye çıkması kaymakamlık tarafından engellendi. (Eylül)

Sosyal medya hesabında Kürtçe şarkı söylenen ve içinde kendisinin de olduğu videolar paylaştığı için yargılanan Yusuf Güneş'e hapis cezası verildi. (Eylül)

Hıristiyan Kürt sanatçı Şaban Ok, kimliği nedeniyle tehdit telefonları aldığını belirtti. (Eylül)

Ceyhan Kaymakamlığı, 30 Ağustos Zafer Bayramı kapsamında konser vermesi planlanan müzisyen İlkey Akkaya'nın konserini yasakladı. Akkaya 31 Ağustos'taki Twitter paylaşımında, Mardin Valiliği'nin de 24 Eylül'deki konserini yasakladığını duyurdu. (Ağustos)

Show TV'deki *Bu Sabah* adlı sabah programında, müzisyen Gülşen'in tutuklanmasına tepki gösteren Redd grubunun sosyal medya hesabındaki LGBTIQ+ simgesi sansürlendi. (Ağustos)

Mersin Valiliği, İHD'nin 1 Eylül Dünya Barış Günü kapsamında yapacağı konseri yasakladı. (Ağustos)

Muğla Valiliği, Fethiye Belediyesi'nin desteğiyle 1-4 Eylül 2022 tarihleri arasında yapılması planlanan Milyon Fest Fethiye'yi iptal etti. (Ağustos)

Kürt sanatçı Onur Evin, yeni albümü *Em Nadin*'in tanıtımı için konser başvurusu yaptığı İBB'nin tadilat gerekçesiyle salon vermediğini söyledi. (Ağustos)

İmroz Eğitim ve Kültür Derneği, Gökçeada'da yüzlerce yıldır düzenlenen 15 Ağustos Meryem Ana Panayırı'nı 2022'de, "gelen şikâyetler" nedeniyle iptal ettiklerini açıkladı. Ada halkı iptal edilen panayırı imece ile organize etti. (Ağustos)

Sokakta Kürtçe şarkı söylemeleri zabıtarlar tarafından engellenen müzisyenler, İBB binası önünde şarkı söyledi. (Ağustos)

Balıkesir'in Burhaniye ilçesinde kaymakamlık, 17-21 Ağustos 2022 tarihlerinde yapılması planlanan Zeytinli Rock Festivali'ne "kamu güvenliği ve sağlığı, toplumun huzuru, çevrenin korunması" gerekçeleriyle izin vermedi. (Ağustos)

Spotify'da oluşturulan müzik listelerinin isimlerinin "dini değerlere ve devlet büyüklerine hakaret niteliği taşıdığı" iddiasıyla CİMER'e yapılan ihbarlar sonucu savcılık soruşturması başlatıldı. (Ağustos)

Kürt sanatçı Pervin Çakar, repertuarında Kürtçe eserler olduğu için Mardin Artuklu Üniversitesi'nin kendisine konser salonu tahsis etmediğini söyledi. (Ağustos)

Şile Kaymakamlığı, müzisyen Gülşen'in Şile'de vereceği konseri iptal etti. Kaymakamlığın açıklamasında, konser için başvuru yapan iş yerinin canlı müzik ruhsatı olmadığı belirtildi. (Temmuz)

Zonguldak'ın Kozlu ilçesinde 28-31 Temmuz tarihleri arasında ikincisi düzenlenecek Kozlu Müzik Festivali, ilçe kaymakamlığı tarafından "22.00-06.00 saatleri arasındaki alkol satışının yasak olması" ve "gece 00.00'dan sonra müzik yasağı" gerekçeleriyle iptal edildi. (Temmuz)

Tunceli Valiliği, 20. Munzur Kültür ve Doğa Festivali'nde sahne alacak Grup Yorum'un ve Grup İsyan Ateşi'nin konserlerini ve "yozlaşmaya karşı yürüyüşü" yasakladı. Valilik ayrıca, konserler için stadyumun tahsis edilemeyeceği duyurdu. (Temmuz)

Giresun'un Güce ilçesindeki "Ağaçbaşı Otçu Şenliği" kapsamında sahne alması planlanan müzisyen Apolas Lermi'nin 17 Temmuz'daki konseri, valilik tarafından iptal edildi. (Temmuz)

Sanatçı Mabel Matiz'in bir aşk hikâyesine odaklanan *Karakol* klibi, klipte Matiz'e eşlik eden oyuncunun erkek olması nedeniyle önce hedef gösterildi, ardından RTÜK tarafından yasaklandı. (Temmuz)

Konserlerinde *Only the brave* şarkısında LGBTİQ+ bayrağı açılan dünyaca ünlü One Direction grubunun eski üyelerinden Louis Tomlinson'ın Küçükçiftlik Park'taki konseri öncesi, getirilen bayraklar çöpe atıldı. (Haziran)

İstanbul Esenyurt'taki bir düğünde sarı, kırmızı ve yeşil renkte şal takan damat ile birlikte dokuz kişi çıkarıldıkları mahkeme tarafından tutuklandı, düğünde görev yapan dört müzisyen de gözaltına alındı. (Haziran)

Rap sanatçısı Sefo, "müzik yasağı" gerekçesiyle Muğla Valiliği'nin talimatıyla Bodrum'daki konseri sırasında sahneden indirildi. Sefo, sahneden indirilmesi sonrasında valilik kararına sosyal medyadan tepki gösterdi. (Haziran)

Mil-Diyanet Sen Genel Başkanı Celaleddin Gül'e ve Türkiye Gençlik Vakfı (TÜGVA)'ya yakınlığı ile bilinen Eğitime Destek Platformu, Fırat Üniversitesi'nin düzenlediği Fırat Fest'i hedef gösterdi. Gül, festival ile ilgili "LGBT etkinliklerini çağırıştırıyor" ifadesini kullandı. (Haziran)

Sezen Aksu'nun yapım şirketi SN Müzik'in Kültür Servisi'ne açtığı telif davasının son duruşması 31 Mayıs'ta görüldü. Davada Kültür Servisi'ne beraat kararı çıktı. (Haziran)

Sanatçı Melek Mosso'nun da sahne alacağı ve Kocaeli'nin Kandıra ilçesinde düzenlenecek gençlik festivali FullFest, valilik tarafından "ormanda konaklama yasağı" gerekçesiyle iptal edildi. (Mayıs)

Kürt müzisyen Aynur Doğan'ın 31 Mayıs'ta Bursa Kültürpark Açık hava sahnesinde gerçekleşmesi planlanan konseri, Bursa Büyükşehir Belediyesi tarafından iptal edildi. (Mayıs)

Zîz Müzik, Kürt sanatçı Mem Ararat'ın Bursa'da yapılması planlanan konserinin valilik tarafından "kamu güvenliği" gerekçesiyle iptal edildiğini duyurdu. (Mayıs)

Isparta'daki bir festivalde sahne alacak müzisyen Melek Mosso'nun konseri, Milli Gençlik Vakfı'nın ve Anadolu Gençlik Derneği'nin müzisyeni hedef göstermesi sonucu iptal edildi. (Mayıs)

Müzisyen Niyazi Koyuncu, Pendik Halk Eğitim Merkezi'nin Sahil Meydanı'nda düzenleyeceği konserinin, AKP'ye bağlı ilçe belediyesi tarafından iptal edildiğini duyurdu. Koyuncu iptal gerekçesinde, kurumun "değer yargılarını ve görüşlerini paylaşmayan bir müzisyen" olmasının gösterildiğini belirtti. (Mayıs)

Zafer Partisi Genel Başkanı Ümit Özdağ'ın sosyal medyada hedef göstermesi sonrası, müzisyen Apolas Lermi'nin çeşitli illerdeki konserleri iptal edildi. (Mayıs)

Metin ve Kemal Kahraman'ın Muş'ta vereceği konser, valilik tarafından konserden bir gün önce yasaklandı. (Mayıs)

Trabzonspor'un şampiyonluk kutlamalarında sahne alması planlanan Yunan şarkıcı Matthaïos Tsahouridis, Zafer Partisi Genel Başkanı Ümit Özdağ'ın hedef göstermesi sonrası kulüp yönetimi tarafından sahneye çıkarılmadı.

K-Pop grubu Mirae'nin konseri, "eşcinselliği yaymayı misyon edinmiş bir grup" olduğu ve "cinsiyetsiz yaşam tarzını dünyaya empoze ettiği" söylenerek sosyal medyada hedef gösterilmesinin ardından, gerekçe gösterilmeden iptal edildi. (Mayıs)

Gergedan Yapım'ın ve BGST Organizasyon'un düzenlediği Aynur Doğan konseri, konsere beş gün kala Derince Belediyesi tarafından "uygun bulunmadığı" gerekçesiyle iptal edildi. (Mayıs)

Eskişehir Valiliği'nin 15 gün sürecek eylem ve etkinlik yasağı ilan etmesinin ardından Anadolu Fest ekibi, yasak kararının festivali engellemek için çıktığını belirtti. (Mayıs)

Grup Yorum üyesi Sultan Gökçek'in cezaevinde yaşadığı hak ihlallerini anlattığı ve Halk TV'nin web sitesine gönderdiği mektup cezaevi yönetimi tarafından sansürlendi. Bir kısmı kağıt ile kapatılarak fotokopisi çekilen mektubun fotokopi versiyonu postaya verildi ve Gökçek'in çizdiği karikatür de zarftan çıkarıldı. (Mayıs)

Rap müzisyeni Murda, bazı şarkılarında "uyuşturucu madde kullanılmaya özendirildiği" gerekçesiyle 10 yıla kadar hapis istemiyle yargılandığı davada 4 yıl 2 ay hapis cezasına çarptırıldı. (Nisan)

Koma Gulên Xerzan'ın solisti Çiya Şenses 18 Mart'ta evine yapılan operasyonla gözaltına alındıktan bir gün sonra serbest bırakıldı. (Mart)

Çağdaş Hukukçular Derneği İstanbul Komisyonları, görüşülen tutukluların aktarımları üzerinden Bakırköy Kadın Hapishanesi'ndeki müzik ve kitap yasakları gibi keyfi uygulamaların hak ihlali niteliği taşıdığını ve son bulması gerektiğini duyurdu. (Mart)

Kürtçe şarkı söylediği için 2015 yılında tutuklanan ve cezaevindeyken zehirli guatr teşhisi konan Nudem Durak'ın özgür bırakılması için uluslararası alanda birçok sanatçı destek paylaşımları yapıyor. (Mart)

Mardin Nusaybin'deki bir çocuk şenliğinde Kürtçe şarkı söyleyen Mezopotamya

Kültür Sanat Derneği'nin üç üyesine "örgüt propagandası yaptıkları" suçlamasıyla dava açıldı. (Şubat)

Van'da Kürtçeye yönelik baskıları protesto etmek bir araya gelen çok sayıda kişi Kürtçe şarkılar söyledi. Etkinliğe izin vermeyen polisler şarkılarla ve ıslıklarla protesto edildi. (Şubat)

HDP İstanbul İl Eş Başkanı Ferhat Encü, sosyal medyadan bir video paylaşarak, sivil bir polisin İstiklal Caddesi'nde Kürtçe müzik yapan kişileri engellediğini belirtti. (Ocak)

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın hedef gösterdiği Sezen Aksu'nun yanıt olarak yazdığı şarkı sözleri kısa sürede farklı dillere çevrildi. Aksu'ya sanat dünyasından da destek geldi. 217 sanatçının imzaladığı bildiriye, "Sezen Aksu asla yalnız yürümeyecek ve bizler bir kişi dahi eksilmeyeceğiz!" ifadeleri yer aldı. (Ocak)

Sinema Emekçileri Sendikası (DİSK/Sine-Sen); *Yeni Şafak* gazetesi, bazı politikacılar ve sosyal medya kullanıcıları tarafından şarkı sözleri üzerinden hedef gösterilen Sezen Aksu'ya destek mesajı yayımladı. (Ocak)

Van'da telefonunda *Erdalê Pirsûsî* adlı Kürtçe şarkıyı dinlediği için gözaltına alınan Sami Tay hakkında, "örgüt propagandası yaptığı" iddiasıyla 5 yıla kadar hapis talebiyle dava açıldı. (Ocak)

Yeni Şafak gazetesi Sezen Aksu'yu, Şahane Bir Şey Yaşamak isimli şarkısındaki "Selam söyleyin o cahil Havva ile Adem'e..." sözlerinin dini değerlere hakaret olduğunu iddia ederek hedef gösterdi. (Ocak)

Sinema

Belgesel sinemacı ve gazeteci Sibel Tekin, yaz saati uygulamasıyla ilgili bir belgesel için Ankara Tuzluçayır'da çekim yaparken kadraja giren polis aracındaki polislerin şikâyeti sonucu gözaltına alındı; "örgüt üyeliği" suçlamasıyla tutuklandı. (Aralık)

Kurak Günler filminin senaristi ve yönetmeni Emin Alper ile yapımcısı Nadir Öperli paylaştıkları kamuoyu duyurusunda; Kültür ve Turizm Bakanlığı Sinema Genel Müdürlüğü'nün filmlerine verdiği finansal yapım desteğinin yasal faiziyle birlikte geri istediğini belirtti. Alper ve Öperli verilen kararın, Antalya Film Festivali sonrasında devam eden "yalan ve karalamaya dayalı medya kampanyalarının baskısıyla" ve keyfi alındığını iddia etti. (Aralık)

Sosyal medyada paylaştığı bir videodaki ifadeleri nedeniyle "Türk milletini alenen aşağılama" suçlaması ile 6 aydan 2 yıla kadar hapis istemiyle yargılanan sinema oyuncusu İlyas Salman beraat etti. (Aralık)

Aydın Çine İlçe Jandarma Komutanlığı, Murat Yüksel'in *Vakti Gelince* adlı belgeselinin Seferler Köyü'ndeki bir kahvehanedeki gösteriminin "izinsiz yapıldığı" gerekçesiyle; Yüksel'e ve köyden iki kişiye Kabahatler Kanunu'na atıfla para cezası kesti. Yüksel'in belgeseli, ilçedeki kuvars ve felspat madenlerinin ekolojik sisteme ve halk sağlığına olumsuz etkilerini anlatıyor. (Kasım)

İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü Sinema Kulübü'nün 20 Kasım Nefret Suçu Mağduru Transları Anma Günü kapsamında *So Pretty* filmini göstermesi, okul yönetimi tarafından reddedildi. (Kasım)

Kadıköy Kaymakamlığı, İstanbul Üniversitesi Eşitlik Topluluğu'nun Kadıköy Kültür Evi'nde 16 Kasım'da gerçekleştireceği *Paris Is Burning* film gösterimini gerekçesiz yasakladı. (Kasım)

10. Boğaziçi Film Festivali'nde *Karanlık Gece* filmi ile en iyi yönetmen ödülünü kazanan ve ödül töreninde ödülünü tutuklanan Türk Tabipleri Birliği Başkanı Şebnem Korur Fincancı'ya ithaf eden Özcan Alper, festival komitesi tarafından kınandı ve sosyal medyada hedef gösterildi. (Ekim)

AYM, belgesel sinemacı Nejla Demirci'nin OHAL döneminde KHK'lar ile işten atılan iki kamu görevlisi hakkında çektiği belgesel için film çekim izni talebinin reddedilmesine dair 2019'da yaptığı bireysel başvuruyu haklı buldu; yönetmenin film çekme talebinin reddedilmesinin, Anayasa'nın 26. maddesinde güvence altına alınan ifade özgürlüğünü ihlal ettiğine karar verdi. (Eylül)

Sinema oyuncusu İlyas Salman'ın sosyal medyada paylaştığı sözleriyle "Türk milletini alenen aşağıladı" iddiasıyla yargılandığı davada 6 aydan 2 yıla kadar hapsi istendi. (Eylül)

Yönetmen Kazım Öz, 29. Uluslararası Adana Altın Koza Film Festivali'nin Ulusal Uzun Metraj Film Yarışması'na gönderdiği *Bir Kar Tanesinin Ömrü* filminin ön seçici kurul tarafından seçilmediğini ve kendisine sansür uygulandığını duyurdu. (Eylül)

Sinema, Reklam, Dizi ve TV Programı Çalışanları Sendikası, Haziran 2022'de "dernek üyeliğinden" gözaltına alınan ve tutuklu olarak yargılanan kurgucu Erhan Örs'ün Silivri Cezaevi'nden gönderdiği mektubu paylaştı. (Ağustos)

Datça Kadın Platformu'nun yapacağı ve LGBT bireylerin ailelerinin örgütlenmesini anlatan *Benim Çocuğum* (2013) belgeselinin gösterimi, İlçe Emniyet Müdürlüğü'nün başvurusu üzerine kaymakamlık tarafından yasaklandı. (Haziran)

Muğla'nın Datça ilçesinde LGBT+ Onur Haftası kapsamında Birlikte Yaşam Evi'nin düzenlemek istediği "Dünya Mülteciler Günü" etkinliğinde polis, film gösterimine ve ardından yapılması planlanan sunuma engel oldu. Polis mekândaki insanları zor kullanarak dışarı çıkardı. (Haziran)

Adana Kozan Belediyesi Başkanı Kazım Özgan, *Bergen* filminin yayımlanmayacağına dair yaptığı açıklamaya cevap veren oyuncu Farah Zeynep Abdullah'a tazminat davası açtı. (Mayıs)

Tecavüz zanlısı Musa Orhan'a "hakaret ettiği" gerekçesiyle hakkında Haziran 2021'de dava açılan oyuncu Ezgi Mola'ya adli para cezası verilmiş ve hükmün

açıklanması geri bırakılmıştı. 24 Mayıs 2022'de görülen duruşmada Mola'ya verilen para cezası onandı. (Mayıs)

YouTube'da yayımlanan ve sosyal medyada da ses getiren *Sessiz İstila* kısa filminin yapımcısı Hande Karacasu, "mültecilerle ilgili bilgileri manipüle ettiği" gerekçesiyle 4 Mayıs'ta gözaltına alındı; ifadesi alındıktan sonra serbest bırakıldı. (Mayıs)

Bergen sahne adlı Belgin Sarılmışer'i öldüren Halis Serbest, "kişilik haklarına saldırı" gerekçesiyle *Bergen* filmine dava açtı. Davada, filmin yayımlanmaması için tedbir talep ediliyor. (Nisan)

4 Mart'ta vizyona giren *Bergen* filminin gösterimi, Adana'nın Kozan ilçesinde belediye tarafından engellendi. Filmin İstanbul'daki galasının yapılacağı sinema salonuna çevik kuvvet ekibi gönderildi. (Mart)

8 Şubat'ta İzmir'de gözaltına alınan Kürt yönetmen ve oyuncu Selamo'nun dosyasına gizlilik kararı getirildi. Selamo'nun savcılık kararıyla dört gün gözaltında kalacağı öğrenildi. (Şubat)

İstinaf mahkemesi, *Bakur* filminin yönetmenleri Çayan Demirel'e ve Ertuğrul Mavioğlu'na verilen hapis cezasını bozdu. Dava yeniden görülecek. (Şubat)

Oyuncu İlyas Salman'a "devleti ve milleti aşağıladığı" iddiasıyla dava açıldı. Salman hakkında 2 yıla kadar hapis cezası isteniyor. (Ocak)

Televizyon ve İnternet Yayincılığı

RTÜK üyesi İlhan Taşcı; üst kurulun Halk TV'ye, TELE 1'e ve FOX TV'ye idari para cezaları, Halk TV'deki *Medya Mahallesi* programında "terörün mimikle övüldüğü" iddiasıyla ise programa üç kez "yayın durdurma kararı" verdiğini duyurdu. (Aralık)

ATV'de yayımlanan *Esra Erol'da* adlı gündüz kuşağı programına katılan bir kadının kızına sarılıp Kürtçe konuştuğu esnada canlı yayının sesi kapatıldı. Diyarbakır Barosu, canlı yayın sesinin kesilmesini dil ayrımcılığı ve Kürtçeye yönelik tahkir edici, ırkçı, nefret ve ayrımcı yaklaşım olarak nitelendirerek ilgililer hakkında suç duyurusunda bulundu. (Aralık)

Yaptığı sokak röportajlarını YouTube'taki 'Sade Vatandaş' hesabında yayımlayan Mehmet Koyuncu, Gebze'de röportaj sırasında gözaltına alındıktan bir süre sonra serbest bırakıldı. Koyuncu Aralık 2021'de de gözaltına alınmıştı. (Kasım)

Disney *Strange World* filmini; LGBTİQ+ içeriklerin önceki dönemlerde yasaklandığı ya da yasaklanmasının muhtemel olduğu Tanzanya, Endonezya, Pakistan, Bangladeş ve Türkiye gibi ülkelerde yayımlanmama kararı aldı. (Kasım)

İstiklal Caddesi'nde 13 Kasım 2022'de meydana gelen patlama sonrasında RTÜK, Kültür ve Turizm Bakanlığı kararıyla yayın yasağı getirildiğini duyurdu. Patlama sonrasında BTK'nın sosyal medya ve anlık haberleşme platformlarına "yavaşlatma" talimatı verdiği bildirildi. İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı Terör Suçları Soruşturma Bürosu'nun, patlamaya ilişkin "olumsuz haberlerin" sosyal medya hesaplarından paylaşılmasına yönelik soruşturma başlattığı öğrenildi. (Kasım)

RTÜK 19 Ekim'deki haftalık toplantısında TELE 1'e idari para cezası ve üç gün süre ile ekran karartma cezası verdi. TELE 1'e Şubat 2023'e kadar bir kez daha yayın durdurma cezası verilirse kanalın yayın lisansı iptal edilecek. Kanalın cezayı yargıya taşımaması sonrasında Ankara 2. İdari Mahkemesi, RTÜK'ün verdiği üç günlük yayın durdurma cezası için 25 Ekim'de yürütmeyi durdurma kararı verdi. (Ekim)

TRT Belgesel'de 16 Ekim'de yayımlanan *Hayvanların Dövüş Kulübü* adlı belgeselde gösterilen Uganda kob antiloplarının cinsel organları buzlanarak sansürlendi. (Ekim)

RTÜK, AKP Milletvekili Zehra Taşkesenlioğlu'na ilişkin iddialarının tartışıldığı programlarda Taşkesenlioğlu'nun "küçük düşürüldüğü" gerekçesiyle, Halk TV'ye, TELE 1'e ve KRT'ye yüzde üç idari para cezası kesti. (Ekim)

İzmir'de yaklaşık bir ay önce çekildiği iddia edilen ve 26 Eylül'de sosyal medyada paylaşılan bir görüntüde *Kur'an*'ı yırtıp ateşe veren bir kişi ve bunu kayda alan bir kişi gözüktü. "Halkı kin ve düşmanlığa tahrik veya aşağılama" suçundan Karşıyaka Adliyesi'ne sevk edilen iki kişinin çıkarıldıkları Sulh Ceza Hakimliği tarafından tutuklandığı öğrenildi. (Ekim)

Adalet Bakanı Bekir Bozdağ'ın basın danışmanı Bilal Çetin, basın toplantısında FOX TV muhabiri Yeşim Karacaoğlu'na sansür uyguladı. Çetin, Karacaoğlu'na "rica ediyorum soru sormayın" dedi ve FOX TV'nin "normalde toplantıya alınmayacağını" belirtti. (Eylül)

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın "Yastıklarınızın altındaki dövizleri, altınları çıkarın" sözlerinden sonra mizansen videolar çekip TikTok'ta yayımlayan kişiler hakkında, "cumhurbaşkanına hakaret" suçundan resen soruşturma başlatıldı. (Eylül)

Sözüm Var programında, Diyarbakır'daki sokağa çıkma yasakları sırasındaki çatışmalarda hayatını kaybeden Hakan Arslan'ın kemiklerinin babasına torba içerisinde teslim edilmesiyle ilgili yapılan değerlendirmeler nedeniyle RTÜK Halk TV'ye ceza verdi. (Eylül)

Türkiye Barolar Birliği, Adli Yıl Açılış Töreni'nde konuşan Birlik Başkanı Erinç Sağkan'ın konuşmasının yayına verilmediğini açıkladı. (Eylül)

RTÜK, Halk TV'e, TELE 1'e ve Habertürk'e çeşitli gerekçelerle idari para cezaları, Netflix'e ise *Jurassic World Kretase Kampı* isimli diziyi LGBTİQ+ karakterlere yer verdiği için yayın kataloğundan çıkarma cezası verdi. (Ağustos)

YouTube'taki bir animasyonda Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın çiziminin yer alması üzerine içerik sahibi, "cumhurbaşkanına hakaret" soruşturması kapsamında ifadeye çağrıldı. (Ağustos)

CNN Türk, sokak röportajı sırasında İBB afişinde yer alan belediye başkanı Ekrem İmamoğlu'nun yüzünü buzlayarak sansürlendi. (Ağustos)

Disney+ Türkiye, trans ve gey karakterler içeren *Baymax!* dizisini ve lezbiyen bir karakter içeren *Lightyear* filmi kütüphanesine eklemedi. (Ağustos)

RTÜK Başkanı Ebubekir Şahin, LGBTİQ+ karakterlere yer verdiği için yayından kaldırılması istenen *Jurassic World Kretase Kampı* isimli Netflix dizisi hakkında inceleme başlatıldığını duyurdu. (Ağustos)

Ticaret Bakanlığı Reklam Kurulu, H&M firmasının "seçilmiş aile" reklamını durdurdu. Daha önce de gökkuşağı temalı ürünlere +18 sınırı getiren kurulun üyeleri arasında Barolar, Eczacılar ve Tabipler Birliği de var. (Temmuz)

Disney+ platformunda yayımlanan ve LGBTİQ+ karakterler içeren *Love, Victor* adlı dizinin Disney+ Türkiye'de kataloğa alınmadığı ortaya çıktı. (Temmuz)

Disney+ Türkiye için çalışan çeviri şirketi, platformun mevcut ve önümüzdeki günlerde yayına girecek yapımları ile ilgili altyazı çevirmenlerine "uyarı" metni gönderdi. Şirket çevirmenlerden, "İslami eleştiren," LGBTİQ+ öğeler içeren ve Türkiye siyasetine dair söz söyleyen yapımlar hakkında üstlerini bilgilendirmelerini istedi. (Temmuz)

RTÜK, Konya Şehir Hastanesi'nde bir hasta yakınının Kardiyoloji Uzmanı Dr. Ekrem Karakaya'nın öldürülmesine ilişkin haberlere yayın yasağı getirildiğini duyurdu. (Temmuz)

RTÜK, 29 Haziran'da Halk TV'ye, KRT'ye, TELE 1'e, TGRT'ye ve Radyo Sputnik'e üst sınırdan idari para cezası verdi. Üst Kurul Halk TV'ye bir hafta içinde, Kemal Kılıçdaroğlu'nun bir konuşmasını ikinci kez yayımladığı için yeniden para cezası kesti. (Temmuz)

"Porçay" adlı sosyal medya fenomenine "uyuşturucu ve uyarıcı madde kullanımını özendirmek" suçlamasıyla 4 yıl 2 ay hapis cezası verilmişti. İstinaf mahkemesi verilen kararı "hukuka uygun" buldu. (Haziran)

TikTok'ta paylaştığı doğum mizansenli videolar nedeniyle Mükremin Gezgin'e, önce gazeteci Ayşe Arman'dan ve oyuncu Bergüzar Korel'den sosyal medyada tepki geldi ve hakkında soruşturma başlatıldı. Ardından videoların çekildiği iddia edilen tıp merkezi mühürlendi. (Haziran)

TRT 2'nin, 5 ve 6 Haziran 2022'de yayımlanan *Unforgiven* isimli filmde geçen "sürtük" kelimesini sansürlediği iddia edildi. (Haziran)

McDonald's Türkiye, sokak röportajlarında ekonomik krize isyan eden gençlere sıkça "çıkar telefonu" tepkisi veren ve sosyal medyada "dayılar" olarak nitelendirilen kişileri tiye alan reklam filmini kısa süre içinde yayından kaldırdı. (Haziran)

Amazon Prime Türkiye *The Boys* dizisindeki çıplaklık ve küfür içeren sahneleri sansürledi. (Haziran)

Netflix Türkiye, Alice Oseman'ın aynı adlı çizgi romanlarından uyarlanan *Kalp Çarpıntısı* dizisinin başta +13 olan yaş sınırını +18'e yükseltti. (Haziran)

RTÜK, CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nun Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın ve ailesinin Amerika'ya para transferi yaptığı yönündeki iddialarının yer aldığı açıklamasını yayımlayan KRT'ye, TELE 1'e, Flash TV'ye ve Halk TV'ye idari para cezası verdi. (Haziran)

Kanal D'de yayımlanan *Sadakatsiz* dizisinin 25 Mayıs 2022 tarihli 60. bölümünde "vajinal muayene" ifadesi sansürlendi. (Mayıs)

RTÜK, Gezi davasının karar duruşması sonrası CHP TBMM Grup Başkanvekili Özgür Özel'in ve Türkiye İşçi Partisi (TİP) İstanbul Milletvekili Ahmet Şık'ın adliye önündeki açıklamalarını canlı yayımlayan TELE 1'e, Flash TV'ye, KRT'ye ve Halk TV'ye reklam gelirlerinin yüzde üçü kadar para cezası verdi. (Mayıs)

Show TV'deki *Güldür Güldür Show*'un tanıtımlarında yer alan ve Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati'nin taklidinin yapıldığı skeç yayımlanmadı. (Mayıs)

RTÜK'ün CHP'den üyesi İlhan Taşcı, Üst Kurul'un 10 Mayıs'taki toplantısına saatler kala Twitter hesabından; CHP Grup Başkanvekili Özgür Özel'in Gezi kararına dair sözleri gerekçe gösterilerek hakkında dosya hazırlandığını duyurdu. (Mayıs)

Kanal D'de yayımlanan *Arka Sokaklar* dizisinin 626. bölümünde, sosyal medyada göçmenlerin sorumlu tutulduğu taciz videoları işlendi. Dizinin birkaç sahnesinde "göçmen" sözcüğü sansürlendi. (Mayıs)

RTÜK, Diyarbakır'da karasal yayın yapan AMED Radyo TV'ye, "RTÜK beyannamesi göndermediği" iddiasıyla idari para cezası kesti. (Nisan)

Halk TV'deki *Görkemli Hatıralar* programının Ankara Hasanoğlan Köy Enstitüsü'nde yapılması planlanan canlı yayınına, valilik ve ilgili kaymakamlık tarafından izin verilmedi. (Nisan)

RTÜK'e sosyal medyadan, çocuklar için yayın yapan ve yayınlarında LGBTİQ+ karakterlere de yer veren Disney+ kanalının yayın lisansının durdurulması ve içeriklerinin denetlenmesi için çağrı yapıldı. (Nisan)

Hayat pahalılığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı'ndan istifa eden Berat Albayrak döneminde uygulamaya konan ve büyük tepki çeken kalıcı yaz saati uygulaması, Türkiye'den yurt dışına göçün artması ve benzinin pahalılığı gibi konularda iğnelemeler içeren reklam filmi *Dertsiz Masa Örtüsü* sosyal medyadan kaldırıldı. (Nisan)

RTÜK, Erzurum'daki bir Kur'an kursunda çocukların istismar edilmesi ile ilgili davayı haberleştiren Halk TV'ye, KRT'ye ve TELE 1'e yüzde iki para cezası verdi. (Nisan)

Halk TV'deki *Görkemli Hatıralar* programının Artvin'de yapılması planlanan canlı yayınına, sanatçı Orhan Aydın'ın programa katılacağı gerekçesiyle izin verilmedi. (Mart)

Tüketiciyi koruma gerekçesiyle meclisten geçen Tüketiciyi Koruma Kanunu'nda yapılan değişiklik sonucu, Ticaret Bakanlığı'na bağlı Reklam Kurulu'na internet sitelerine erişim engelleme yetkisi verildi. (Mart)

ATV'nin yan kanalı a2 TV'de tekrarları yayımlanan *Kardeş Payı* dizisinde geçen "tek bir sözünle doları 2 TL'nin altına bir sen indirebilirsin" repliğinin sansürlendiği ortaya çıktı. (Mart)

RTÜK Başkanı Ebubekir Şahin Twitter'dan yaptığı açıklamada, haber bültenlerinde ve yorum programlarında "gıda fiyatlarına ilişkin bazı spekülasyon açıklamalarının yapıldığını" ve üst kurulun yayınları dikkatle takip ettiğini belirtti. (Mart)

RTÜK Başkanı Ebubekir Şahin, Ankara Ticaret Odası'nda düzenlenen Eko İklim Ekonomi ve İklim Değişikliği Zirvesi'nde "İklim Elçisi" olarak ödül alan oyuncu Beren Saat'in sözlerini dezenformasyon olarak gördüğünü söyledi. (Mart)

RTÜK'ün Rusya'nın Ukrayna'yı işgaliyle ilgili yaptığı yazılı açıklamada "devletin tüm kurumlarının yapmış olduğu özverili çalışmaları gölgeleyebilecek gerçek dışı bilgilere ve asılsız suçlamalara yer verilmesinin kafa karıştırıcı olduğu" vurgulandı. (Şubat)

Rusya'nın Ukrayna'yı işgali sırasında ülkede mahsur kalan Türkiye vatandaşlarından birini Harkov'dan canlı yayına bağlayan A Haber, "tahliye bekleyen 800 öğrenci var" diyen kişinin sözünü yarıda kesti. (Şubat)

Yeni Akit gazetesi, Twitter'daki haber paylaşımında Çok Güzel Hareketler 2 afişinde yer alan oyuncunun omuzlarını buzladı. (Şubat)

RTÜK, Ayşenur Arslan'ın Türk Mukavemet Teşkilatı'na yönelik sözleri nedeniyle Halk TV'ye yüzde beş idari para cezası, programa ise beş kez yayın durdurma cezası verdi. (Şubat)

FOX TV'de yayımlanan *Maske Kimsin Sen* programı, "paganizm propagandası yaptığı" ve "toplumun değerlerine aykırı unsurlar taşıdığı" iddiasıyla hakkında

inceleme başlatılmasının ve Cumhurbaşkanlığı'nın programa yönelik bir genelge yayımlamasının ardından izleyicilere veda etti. (Şubat)

RTÜK üyesi İlhan Taşcı, Üst Kurulun uluslararası haber siteleri Amerika'nın Sesi'ne, Deutsche Welle'ye ve Euronews'e lisans için 72 saat süre tanıdığını duyurdu. Belirtilen sürede başvuru yapmayan kuruluşların web sitelerine erişim engellenecek. RTÜK'ten konuyla ilgili yapılan basın açıklamasında "haberlerin belli bir teminat altında legal olarak yayılmasından yanayız" ifadeleri kullanıldı. (Şubat)

RTÜK Başkanı Ebubekir Şahin, Ayşenur Arslan'ın Halk TV'de sunduğu *Medya Mahallesi* programına "Türk Mukavemet Teşkilatı'na yönelik sözlerle ilgili inceleme başlatıldığını" duyurdu. (Şubat)

RTÜK haftalık toplantı sonucunda ATV'ye, FOX TV'ye, Show TV'ye, Beyaz TV'ye, Star TV'ye, Halk TV'ye ve TELE 1'e ceza kesti. RTÜK üyesi İlhan Taşcı, ATV'deki *Esra Erol'da* programına uygulanan cezanın "göstermelik" olduğunu söyledi. (Şubat)

Habertürk'teki 27 Ocak tarihli *Nedir Ne Değildir* programında Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu'nun iddialarına cevap vermek için yayına bağlanmak isteyen CHP'li milletvekilleri, kanal yönetiminin kendilerine izin vermediğini belirtti. (Ocak)

29 Ocak 2022'de *Resmî Gazete*'de yayımlanan "Basın ve Yayım Faaliyetleri ile İlgili 2022/1 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi"nde, bazı televizyon kanallarında yabancı içeriklerin uyarlayarak yayımladığı programların "toplumun temel değerlerine aykırı unsurlar taşıdığı" ve bunların "yıkıcı etkilerini bertaraf etmek için" gerekli adımların atılacağı belirtildi. (Ocak)

Sekiz sene önce Brezilyalı çizer Carlos Latuff'un Berkin Elvan ve Somali madenciler ile ilgili iki karikatürünü paylaşan avukat Efkan Bolaç'a "cumhurbaşkanına hakaret" davası açıldı. (Ocak)

RTÜK, gazeteci Sedef Kabaş'ın hakkındaki "cumhurbaşkanına hakaret" soruşturması kapsamında gözaltına alınmasına ve tutuklanmasına

gerekçe gösterilen sözlerinin yayımlandığı TELE 1'e yaptırım gündemiyle, "olağanüstü toplantı" çağrısıyla 24 Ocak 2022'de saat 12.00'da toplandı. Kanala beş program durdurma cezası verildi. (Ocak)

RTÜK yönetiminin, müzik yayını yapan kanalları tek tek aradığı ve Sezen Aksu'nun *Şahane Bir Şey Yaşamak* adlı şarkısını yayımlamaları durumunda ağır yaptırımlarla tehdit ettiği bildirildi. (Ocak)

RTÜK Başkanı Ebubekir Şahin, FOX TV Ana Haber Spikeri Selçuk Tepeli'nin hükümete yönelik sözleriyle "tarafsızlık ilkesini ihlal ettiği" gerekçesiyle kanal hakkında inceleme başlatıldığını duyurdu. (Ocak)

Elazığ'da cemaat yurdundaki baskıları anlattıktan sonra yaşamına son veren 20 yaşındaki tıp fakültesi öğrencisi Enes Kara'nın çektiği videoya yayın yasağı getirildi. (Ocak)

Show TV'de 12 Ocak'ta yayımlanan *Kapıcılar Kralı* filmindeki "viski" kelimesi geçen replik ses kısılarak sansürlendi; filmde viski görünen sahneler de kesilerek yayımlandı. (Ocak)

RTÜK'ün başvurusuyla, dünyadaki bütün radyo istasyonlarını dinlemeye olanak sağlayan Radio Garden'a (radio.garden) erişim engellendi. (Ocak)

FOX TV'de yayımlanan *Maske Kimsin Sen* isimli programda "paganizm ve satanizm propagandası yapıldığı"na dair sosyal medyada yer alan tepkiler üzerine RTÜK Başkan Yardımcısı İbrahim Uslu, "çocukların korunması" adına programın incelemeye alınacağını açıkladı. (Ocak)

Tiyatro

Mersin Tiyatro Derneği'nin düzenleyeceği Mersin Uluslararası Tiyatro Festivali için Büyükşehir Belediyesi'nden istediği yardım, derneğin "terörist" olduğu iddiası sonucu reddedildi. (Ekim)

GalataPerform; Bursa Büyükşehir Belediyesi Kültür Şube Müdürlüğü tarafından "sakıncalı" bulunan *Medea'ya Göre Ahlak* adlı oyunlarının, 16 Ekim'de Bursa Tayyare Kültür Merkezi'ndeki gösteriminin iptal edildiğini duyurdu. (Ekim)

Kültür ve Turizm Bakanlığı Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü'nün verdiği "özel tiyatrolara devlet desteği"ne 2021 yılı için yaptığı başvuru reddedilen Moda Sahnesi, bakanlığa açtığı davayı kazandı. (Eylül)

Adana Valiliği, Şanoya Bajêr a Amed ê (Amed Şehir Tiyatrosu) tarafından 6 Haziran'da sahnelenecek Kürtçe *Tartuffe* oyununu gerekçe göstermeden yasakladı. Mersin Valiliği'nin ise aynı oyun için önce izin verdiği ancak oyuna 20 saat kala verilen izni kaldırdığı öğrenildi. (Haziran)

Tiyatro sanatçısı Orhan Aydın'a, bir köşe yazısında Diyarbakır kayyumu olarak görevlendirilen Cuma Atilla'ya hakaret ettiği iddiasıyla 1 yıl hapis cezası verildi. (Mayıs)

Tatvan Kaymakamlığı Tiyatro Mencil'in *Hay Lo Dîsa Tevlîhev Bû* adlı Kürtçe oyununu, "Kültür merkezinde teknik sorun var" diyerek iptal etti. (Mayıs)

Çayırova Belediyesi, Amed Şehir Tiyatrosu'nun Kürtçe *Don Kixot* oyununu, sözleşme yapılmış olmasına rağmen salon vermeyerek engelledi. (Mayıs)

Türkiye Sakatlar Derneği Hatay Şubesi'nin merkez ilçe Antakya'daki Meclis Kültür Merkezi'nde engelliler haftası kapsamında sahnelenecek tiyatro oyununun valilik tarafından, kültür merkezindeki "teknik arıza" gerekçesiyle iptal edildiği duyuruldu. (Mayıs)

Tiyatro sanatçısı Genco Erkal, "Cumhurbaşkanı Erdoğan'a sosyal medya üzerinden hakaret ettiği" iddiasıyla hakkında açılan davadan beraat etti. (Nisan)

Moda Sahnesi'nin elektriği, şubat ayı faturasını ödemedikleri için mart ayından sonra ikinci kez kesildi. (Nisan)

Gelen yüksek elektrik faturalarına ve zamlara tepki olarak faturaları ödemeyeceğini açıklayan Moda Sahnesi'nde 10 Mart'ta önce elektrikler kesildi. Sosyal medyada verilen tepkiler sonrasında elektriğin yeniden verildiği öğrenildi. (Mart)

Kürtçe tiyatro yapan Şermola Performans, *Mem û Zîn* oyunlarının Cizre Kaymakamlığı tarafından gerekçe gösterilmeden iptal edildiğini duyurdu. (Mart)

Yayıncılık

Yazar ve şair Ercan y Yılmaz 6 Aralık'ta; TRT2'de yayımlanan *Mecaz* adlı edebiyat programında kendisinin yer aldığı kısımların kanal tarafından sansürlendiğini açıkladı. (Aralık)

D&R ve idefix, Türk Tabipleri Birliği Başkanı Şebnem Korur Fincancı'nın 27 Ekim'de gözaltına alındığı esnada kitaplığında bulunan *Dağın Ardına Bakmak* kitabını online satıştan kaldırdı. (Kasım)

Çizer Zehra Ömeroğlu hakkında mizah dergisi *LeMan*'daki "Pandemide seks" başlıklı karikatürü sebebiyle açılan davada; "müstehcenlik" suçlamasıyla üç yıla kadar hapis cezası ve 5 bin güne kadar adli para cezası isteniyor. Mahkeme, karikatürün müstehcen olup olmadığına dair Küçükleri Muzır Neşriyattan Koruma Kurulu'ndan rapor istedi. (Ekim)

25 Eylül'de HDP Tekirdağ il kongresinde, *Demokratik Modernite* dergisini satarken gözaltına alınan dergi çalışanı Ramazan Dişarı, 26 Eylül'de sevk edildiği mahkeme tarafından "örgüt propagandası yapmak" ve "örgüte finansman sağlamak" suçlarıyla tutuklandı. (Eylül)

Kocaeli Kandıra 1 Nolu F Tipi Cezaevi'ndeki koğuş aramalarında; HDP önceki dönem Eş Genel Başkanı Figen Yüksekdağ'ın *Yıkılacak Duvarlar* adlı şiir kitabına, hakkında "toplatma ve imha kararı olduğu" gerekçesiyle el konulduğu belirtildi. (Eylül)

Antalya 5. Sulh Ceza Hakimliği Cumhuriyet Başsavcılığı'nın soruşturma talebini kabul ederek; HDP'nin önceki dönem Eş Genel Başkanı Figen Yüksekdağ'ın *Yıkılacak Duvarlar* adlı şiir kitabına toplatma ve imha kararı verdi. (Eylül)

Eceabat Belediyesi'nin düzenlediği Ece Ayhan 2022 Ulusal Öykü ve Şiir Yarışması'na katılım koşullarında, "millî ve manevi değerlere, genel ve evrensel ahlak ile insanlık ilkelerine uygun" olma şartı aranıyor. Bu durumun başvurularda sansüre ve otosansüre yol açabileceği düşünülüyor. (Ağustos)

Cezaevindeki avukat Engin Gökoğlu'nun, temize çekilmesi için cezaevi dışına gönderdiği ve daktilo edilip kendisine gönderilen mektubu yönetim tarafından sansürlendi. Tekirdağ 1. İnfaz Hakimliği ise sansür kararını, "mektupta örgüt propagandası yok, karalanmasına da gerekçe yok" diyerek bozdu. (Ağustos)

İstanbul Güvenlik Şube Müdürlüğü, Ceylan Yayınları'ndan çıkan *Kadın Devrimi* ve *Suruç'ta Kalanların Dilinden Kobanê'ye Gitmek* isimli kitapların toplatılmasına karar verdi. (Temmuz)

Dersim Belediyesi ve Yayıncılar Kooperatifi işbirliği ile 13 Temmuz'da başlayan Munzur Kitap Günleri'nde polis, Dipnot Yayınları'ndan çıkan *İsyandan İnşaya* Kürdistan Özgürlük Hareketi kitabı ile Tekin Yayınevi'nin *Bir Başka Kandil* kitabına "toplatma kararı" gerekçesiyle el koydu. (Temmuz)

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Küçükleri Muzır Neşriyattan Koruma Kurulu'nun 24 Haziran tarihli *Resmî Gazete* kararı ile Günışığı Kitaplığı'ndan çıkan Çıtır Çıtır Felsefe dizisinin 7 kitabı (*Aşk ve Dostluk, Cesaret ve Korku, Diktatörlük ve Demokrasi, İyi ve Kötü, Küçükler ve Büyükler, Oğlanlar ve Kızlar*) "muzır neşriyat" ilan edildi. Kitaplar 18 yaşından büyüklere poşet içinde satılabilecek. (Haziran)

Şair Ahmed Arif'in Diyarbakır'ın Sur ilçesinde bulunan büstündeki *Diyarbakir Kalesinden Notlar* şiirinin yazılı olduğu levha tahrip edildi. (Haziran)

Batman Belediyesi'nde kayyım yönetim, Kürt şair ve yazar Cegerxwîn'in bir parktaki büstünü kaldırdı. HDP Batman İl Örgütü binası önünde açıklama yapan yetkililer, Kürt tarihinin ve kültürünün hafızalardan silmenin amaçlandığını söyledi. (Haziran)

Yazar Adil Okay'ın Kocaeli 2 No'lu F Tipi Cezaevi'ndeki tutulan Necip Baysal'a gönderdiği ve kendi fotoğraflarından oluşan *Konuşan Fotoğraflar* kitabı, kitaptaki üç fotoğrafın "müstehcen" bulunması sebebiyle cezaevine alınmadı. (Nisan)

Yazar Ergün Poyraz, 11 Nisan'da akşam saatlerinde evinin önünde üç kişinin saldırısına uğradı. (Nisan)

İstanbul 34. Ağır Ceza Mahkemesi, 2013 ve 2014 yıllarında sosyal medyada yaptığı paylaşımlar nedeniyle "örgüt propagandası" yaptığı gerekçesiyle yazar Yavuz Ekinci'ye 1 yıl 6 ay 22 gün hapis cezası verdi; verilen cezanın ertelenmesine karar verdi. (Mart)

Van Yüksek Güvenlikli Cezaevi'nde tutuklu Talat Şanlı, Gökçer Tahincioğlu'nun *Kiraz Ağacı* kitabının "terör örgütü propagandası" gerekçesiyle cezaevine alınmadığını dile getirdi. (Mart)

Çağdaş Hukukçular Derneği İstanbul Komisyonları, görüşülen tutukluların aktarımları üzerinden Bakırköy Kadın Hapishanesi'ndeki müzik ve kitap yasakları gibi keyfi uygulamaların hak ihlali niteliği taşıdığını ve son bulması gerektiğini duyurdu. (Mart)

Sosyal medyada paylaştığı bir karikatürde geçen, "Tarihe geçmiş dünyaca en güçlü üç bıyıklı, milyonları güldürdü, milyonları öldürdü, milyonları götürdü" sözleri nedeniyle CHP Diyarbakır İl Başkan Yardımcısı Mahmut Aziz Uysal'a dava açıldı. (Mart)

Yazar, çevirmen ve J&J Yayınevi sahibi Azad Zal'a; KHK ile kapatılan Kürt Dili Araştırma ve Geliştirme Derneği (Kürdi-Der) ve Kürt Yazarlar Derneği üyesi olması, yasaklı yayınlar bulundurması ve taziyelere katılması gibi gerekçelerle, "örgüt üyesi olmak" iddiasıyla 6 yıl 3 ay hapis cezası verildi. (Mart)

Tekmili Birden IŞİD kitabı nedeniyle İHH tarafından hakkında dava açılan yazar Hamide Rencüzoğulları'na verilen tazminat cezası İHH tarafından işleme konuldu. (Ocak)

Akademi

Yıldız Teknik Üniversitesi'nde Sanat Bölümü öğretim üyesi Dr. Uğur Kutay, "Senaryo Yazımı" dersinde kullandığı bazı ifadeler nedeniyle kimi öğrenciler tarafından okul yönetimine şikâyet edildi. Hakkında üniversite yönetimi tarafından "dini değerlere hakaret" suçlamasıyla soruşturma açılan Kutay'ın derslerine ara verildi. (Aralık)

Boğaziçi Üniversitesi'nde özel güvenliğin, akademisyenlerin ofis kapılarına astıkları direnişe dair afişleri ve posterleri topladığı ve karşı çıkan akademisyenlerin odalarının fotoğrafını çektiği bildirildi. (Kasım)

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi politik haber portalı Politik Baykuş, 24 Ekim tarihli Twitter iletisinde; kulüplerin ve toplulukların Bomonti kampüsündeki tanıtım gününde, üniversite rektörünün portalın fanzini için açılan masayı yasaklamak istediğini duyurdu. (Ekim)

Boğaziçi Üniversitesi'nin kayyım yönetimi, verdiği "Film Kurgusu" dersini ve öğretim üyesi kartını Eylül 2021'de iptal ettiği kurgucu Özcan Vardar'ın üniversite mezun kartını da Ekim 2022 itibarıyla iptal etti. Vardar, 8 Ekim'de Altın Portakal Film Festivali'ndeki ödül konuşmasında kayyım yönetimi eleştirmesinin iptal kararında etkili olduğunu söyledi. (Ekim)

Boğaziçi Üniversitesi'nin kayyım yönetimi, aralarında belgesel sinemacı ve akademisyen Can Candan'ın da olduğu ve üniversitenin çeşitli bölümlerinde ders veren 12 akademisyenin güz döneminde vermesi planlanan derslerini onaylamadı. (Eylül)

Kayyım yönetim, Boğaziçi Üniversitesi'ne bağlı Mithat Alam Film Merkezi'nde görevli olan Zeynep Ünal'ın ve Elif Ergezen'in görevlerine son verdi. (Ağustos)

Boğaziçi Üniversitesi'nin kayyım yönetimi, 16 Temmuz 2022 tarihinden itibaren belgesel sinemacı ve akademisyen Can Candan'ın görev süresinin uzatılmadığını Candan'a tebliğ etti. Candan, üniversite yönetimine karşı açtığı işe iade davasını Mayıs 2022'de kazanmıştı. (Ağustos)

Boğaziçi Üniversitesi yönetimi, 21 Temmuz'da Sinema Kulübü'nün açık hava gösterimleri kapsamındaki *Duvarlar-Mauern-Walls*, *Benim Çocuğum*, *Laurence Anyways* ve *Go* filmlerinin gösterimlerini gerekçesiz ve yazılı bir karar ilemeden yasakladı. Yönetim 3 Ağustos'ta ise; kulübün sansürlenmiş açık hava gösterimlerini yapacağını duyurması sonrasında kulübe, "etkinlik düzenleme kurallarını ihlal ettiği" gerekçesiyle bir ay süreyle faaliyet engeli getirdi ve kulüp yönetim kurulunu görevden aldı. (Ağustos)

ODTÜ rektörlüğünün, ODTÜ Çevre Topluluğu tarafından 17 Haziran 2022'de yapılması planlanan ve odağına iklim krizini, kuir ekolojiyi ve ekofeminizmi alan kampüs içi etkinliğini yasakladığı öğrenildi. (Temmuz)

Yıldız Teknik Üniversitesi'nde bir öğrenci, rektörlüğün 1,5 milyon liraya lüks araç kiralamasını maket araçla protesto ettiği için uzaklaştırma cezası aldı. (Haziran)

5 Ocak 2020'den beri kendisinden haber alınamayan Gülistan Doku'nun ablası Aygül Doku, Munzur Üniversitesi'ndeki mezuniyet töreninde sahneye çıkarak konuşma yapmak istedi. Üniversitenin güvenlik görevlileri Aygül Doku'yu zor kullanarak sahneden indirdi. (Haziran)

ODTÜ Rektörlüğü, 7 Haziran'da öğrencilerine ve mezunlarına yolladığı e-postayla 10. ODTÜ Onur Yürüyüşü'nü yaptırmayacağını açıkladı ve herkesi yürüyüşü engellemeye davet etti. (Haziran)

ODTÜ düzenlenen bahar şenliğinde 16 kişi slogan attıkları ve pankart açtıkları için gözaltına alındı. (Mayıs)

ODTÜ rektörlüğü, 34. ODTÜ Uluslararası Bahar Şenliği konserlerini iptal etti. (Mayıs)

Antalya Akdeniz Üniversitesi'nde bir grup, kampüs içerisinde şarkı söyleyip halay çeken Kürt üniversite öğrencilerine saldırdı. (Mayıs)

İlahiyat Fakültesi Dekanı Prof. Mehmet Akbaş, Radyo Televizyon Yayıncıları Meslek Birliği'nin (RATEM) Gaziantep Üniversitesi'nde yapacağı sergiyi sergide konu edilen bazı sanatçıların fotoğraflarını kastederek "İslam'a küfredenlerin fotoğraflarını koydurmam" diyerek engelledi. (Mayıs)

Boğaziçi Üniversitesi LGBTİ+ Çalışmaları Kulübü'nün kapatılmasına dair yürütmeyi durdurma talebiyle açılan dava sonucunda İstanbul 11. İdare Mahkemesi, kulübün kapatılmasının iptali talebini reddetti. (Nisan)

Üniversite Öğretim Üyeleri Derneği (ÜNİVDER) yazılı açıklamasında, Nişantaşı Üniversitesi'nde görevli araştırma görevlilerinin aldığı maaşların kamu çalışanlarıyla eşitlenmesi için verilen dilekçeler sonrası sözleşmelerinin feshedildiğini duyurdu. (Mart)

Dr. Mehmet Baki Deniz'in ABD'de SUNY Üniversitesi'nde yazdığı "1980-2008 Arasında Türkiye'yi Kim Yönetiyor? Sermaye Gücü ve Otoriter Popülizmin Yükselişi" adlı doktora tezi, Üniversitelerarası Kurul (ÜAK) tarafından "sert üslubu" gerekçesiyle Ağustos 2021'de reddedilmişti. Kurulun, doktora tezinin "cumhurbaşkanına hakaret" ve "terör" suçları üzerinden değerlendirilmesini talep ettiği ortaya çıktı. (Mart)

Koç Üniversitesi Yayınları; *Seeds of Power: Explorations in Ottoman Environmental History* adlı kitabın Türkçe basımında, tarihçi Erik Jan Zürcher'den yapılan alıntıda "Ermeni soykırımı" ifadesinin çeviride tashih edilmesini ya da kitaptan çıkarılmasını istedi. Kitap editörleri "sansür" talebini yerine getirmede; yayınevi sözleşmeyi feshetti. Platformumuza konuşan editörler, kendilerinden talep edilen akademik özgürlüklere aykırı ve yayıncılık etiği ile bağdaşmayan bir davranış olarak gördüklerini ifade etti. (Ocak)

Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi bünyesinde çalışan dokuz canlı modelin okulla ilişkisi kesildi. Gerekçe olarak "diğer nedenler" başlığını belirleyen Kod 22 gösterildi. (Ocak)

Dokuz Eylül Üniversitesi mezuniyet töreninde "İstanbul Sözleşmesi Yaşatır" maskesi takan ve LGBTİQ+ bayrağı açan üniversite öğrencisi Rozana Urkun'a, açılan soruşturma sonucu kınama cezası verildi. (Ocak)

Boğaziçi Üniversitesi mezunları tarafından kampüslerin olduğu bölgelerdeki billboardlara asılan "Özgür ve Özerk Üniversite" afişleri, kimliği belirsiz kişiler tarafından yırtıldı. Polis, billboarda iki gün sonra yazılan yazı için ceza kesti. (Ocak)

Diğer Sansür Vakaları

Bursa Nilüfer Kent Konseyi Gençlik Meclisi'nin Toplum Gönüllüleri Vakfı ile yapmak istediği "Toplumsal Cinsiyet Atölyesi," konseyin sosyal medya hesabına yapılan tehdit içerikli yorumların yanı sıra *Yeni Akit* gazetesinin Nilüfer Belediyesi'ni hedef göstermesi sonucu iptal edildi. 'Uludağ Üniversitesi Ülkücüleri' adlı grup ise Gençlik Merkezi'ne gidip tehdit mesajı paylaştı. (Aralık)

TBMM Genel Kurulu'ndaki 2023 bütçesinin görüşmeleri sırasında Meclis Başkanvekili Haydar Akar, HDP Diyarbakır Milletvekili İmam Taşçier'in Kürtçe yapmak istediği konuşmayı kesti. (Aralık)

TSK'nın Suriye'nin ve Irak'ın kuzeyine düzenlediği "Pençe-Kılıç" operasyonunu başlatmasından sonra Elazığ'da, Bingöl'de, Van'da ve Şanlıurfa'da eylem ve etkinlik yasakları ilan edildi. (Kasım)

AYM, cezaevinde çizdiği karikatürleri "siyasileri eleştirdiği" gerekçesiyle yasaklanan Ümit Çobanoğlu'nun bireysel başvurusu üzerine yasağın ifade özgürlüğü ihlali olduğuna hükmetti; Çobanoğlu'na tazminat ödenmesine karar verdi. (Kasım)

Bursa'nın Osmangazi ilçesindeki Şehit Komando Er Ramazan Okur Ortaokulu'nda merdivenlere, aralarında "ya Türkçe konuş ya da sus!" ifadesinin de bulunduğu çeşitli cümleler yapııştırıldı. Şırnak Barosu Kürtçe Dil Komisyonu, Bursa Cumhuriyet Başsavcılığı'na gönderilmek üzere, "halkı kin ve düşmanlığa tahrik veya aşağılama" suçlamasıyla Cizre Cumhuriyet Başsavcılığı'na başvurdu. (Kasım)

İzmir Alsancak'taki Türkan Saylan Kültür Merkezi'nin önünde sergi yapmak isteyen öğrenciler gözaltına alındı. (Kasım)

Mardin Valiliği kentte yapılacak hafıza, yüzleşme ve toplumsal barış konulu bir sergiyi; serginin içeriği ve sergi mekânının metruk bir Ermeni kilisesi olan Surp Kevork Kilisesi olması sebebiyle açılıştan bir gün önce engelledi. (Ekim)

Hakkari ve Şırnak Valilikleri, "Savaş Yıkımına ve Doğa Talanına Karşı Yürüyoruz" sloganıyla Şırnak'taki ağaç kesimine karşı 17 Eylül'de Cudi Dağı'na yürüyüş yapılmak istenmesi üzerine kentlerde eylem ve etkinlik yasağı ilan etti. (Eylül)

Mardin ve Hakkari Valilikleri, toplantı, gösteri yürüyüşü ve basın açıklaması gibi eylemleri ve etkinlikleri 15 gün süre ile yasakladı. Yasakların 1 Eylül Dünya Barış Günü öncesinde ilan edildiği görüldü. (Eylül)

Mersin Valiliği, 8. Mersin Onur Haftası etkinliklerini 15 gün süreyle yasakladı. (Temmuz)

Ankara Valiliği'nin, 5 Temmuz 2022 Salı günü 17.30'da Kuşulu Park'ta gerçekleştirilecek Onur Yürüyüşü'ne izin vermediği iddia edildi. Yeniden Refah Partisi Gençlik Kolları Genel Başkanı, valiliğin kendilerini bizzat aradığını ve yürüyüşe izin verilmeyeceğini sosyal medya hesabından duyurdu. (Temmuz)

İstanbul Valiliği, Onur Haftası kapsamında 26 Haziran'da yapılması planlanan Onur Yürüyüşü nedeniyle Beyoğlu'ndaki bazı yolları kapattı; Taksim ve Şişhane duraklarında metronun ve fünükülerin durmasına izin verilmedi. (Haziran)

Eskişehir Valiliği kentte 15 gün süreyle eylemleri ve etkinlikleri yasakladı. Valilik açıklamasında Onur Haftası etkinliklerinin "kamu esenliğinin ve genel asayişin devamının sağlanması, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlığın, genel ahlakın ve vatandaşlarımızın can ve mal güvenliklerinin korunması amacıyla" yasaklandığının altı çizildi. (Haziran)

Beyoğlu ve Kadıköy Kaymakamlıkları İstanbul LGBTİ+ Onur Haftası etkinliklerini yasakladı. Beyoğlu Kaymakamlığı'nın yasak kararı etkinlik mekânlarına bildirildi. (Haziran)

Geçim sıkıntısı nedeniyle intihar eden kişileri konu alarak ay-yıldız ile asılmış bir kişiyi gösteren sanat eseriyle ilgili davada mahkeme sanatçı İzsiz'e, "Cumhurbaşkanına hakaret" suçundan 1 yıl 2 ay 27 gün hapis cezası verdi;

"devletin egemenlik alametlerini alenen aşağılamak" suçundan ise beraat verdi. Hükmün açıklanması geri bırakıldı. (Haziran)

Çanakkale Valiliği'nden yapılan açıklamada, 13-17 Haziran 2022 tarihlerinde yapılması planlanan 1. Çanakkale LGBTİ+ Onur Haftası etkinliklerinin yasaklandığı duyuruldu. (Haziran)

Bursa Valiliği'nden yapılan duyuruda, 12 Haziran'da düzenlenmesi planlanan "İmralı siyasetine karşı barışı savunmak" için Gemlik'e yürüyüşü de kapsayacak şekilde, kent genelinde yedi gün boyunca eylem ve etkinlikler yasaklandı. (Haziran)

Eskişehir Valiliği'nin sorumluluğundaki Dede Korkut Parkı'nda yoga yapmak isteyenler park güvenliği tarafından engellendi ve CİMER'e şikayet edildi. (Mayıs)

Dersim Dernekleri Federasyonu'nun (DEDEF) Pendik'teki Aydos Ormanları'nda düzenleyeceği piknik İstanbul Valiliği tarafından yasaklandı. Yasak protestosuna ve yapılacak açıklamaya polis engel olmak istedi. (Mayıs)

Cartoon İstanbul Karikatür ve Mizah Festivali kapsamında karikatürist Ersin Karabulut'un Müze Gazhane'nin duvarlarına kaplanan bir çizimi, yapılan "müstehcenlik" eleştirilerinin ardından festival organizatörleri tarafından kaldırıldı. (Mayıs)

Adana ve Eskişehir Valilikleri, kentlerde 15 gün süreli eylem ve etkinlik yasağı ilan etti. Adana'da "siyasi partiler ve sendikaların yapacağı faaliyetler," Eskişehir'de ise "siyasi parti faaliyetleri ve 19 Mayıs kutlamaları" yasaklardan muaf tutuldu. (Mayıs)

2010 yılından bu yana 1915'te ve sonrasında hayatını kaybeden Ermenileri anmak için her 24 Nisan'da yapılan anmanın; bu yıl 24 Nisan Pazar günü saat 19.00'da Beşiktaş Barbaros Meydanı'nda yapılması için yapılan başvuruya İstanbul Valiliği izin vermedi. (Nisan)

Hakkari Valiliği kentteki eylem ve etkinlik yasağını 15 gün süre ile uzattı. Kentte her türlü toplantı, dilek feneri/balon ve drone uçurmak, çadır kurmak,

konser, şenlik, tiyatro, skeç, sinevizyon, pandomim vb. faaliyetler halen yasak. (Nisan)

İstanbul Valiliği, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nde Beyoğlu'nda toplantı, yürüyüş veya basın açıklaması yapılmasına "hak ve özgürlüklerin korunması ve suç işlenmesinin önlenmesi amacıyla" müsaade edilmeyeceğini açıkladı. (Mart)

Batman Valiliği'nin, Kürt Dil Platformu'nun Kürtçenin resmî dil ve eğitim dili olması talebiyle kentte stant açmasına izin vermediği bildirildi. (Ocak)

Diyarbakır'da Bismil Kaymakamlığı ilçede, "pandemi tedbirleri" kapsamında ve resmî makamların uygun gördüğü etkinlikler haricindeki tüm eylem ve etkinlikleri 15 gün süreyle yasakladı. (Ocak)

Elazığ Valiliği 20 yaşındaki Enes Kara'nın kaldığı cemaat evinde yaşadığı baskıların ardından yaşamına son vermesinin ardından ilan ettiği eylem ve etkinlik yasağının Enes Kara ile ilgili değil pandemi ile ilgili olduğunu savundu. (Ocak)

Eskişehir Valiliği, Halkevleri'nin astığı ve üzerinde "Geçinemiyoruz zamlar geri alınsın" yazan pankartı "halkta kin ve nefret duygusu uyandırabileceği" gerekçesiyle kaldırmak istedi ve konuyla ilgili tutanak tuttu. Eskişehir Halkevi, kaldırılan pankartı yeniden asınca Eskişehir Emniyet Müdürlüğü tarafından yasada belirlenen en üst sınırdan 18 bin lira idari para cezası tebliğ edildi. (Ocak)

Geçim sıkıntısı nedeniyle intihar eden kişileri konu alarak ay-yıldız ile asılmış bir kişiyi gösteren sanat eseriyle ilgili sanatçı İzinsiz hakkında açılan davanın son duruşmasında; davaya konu olan eserinin sanatsal değeri olup olmadığının değerlendirmesi için güzel sanatlar alanında komisyon listesinden üç kişilik bir heyetin kurulmasına karar verilmişti. Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi mahkemeye "bilirkişilik yapacak kimse olmadığı" cevabını verdi. (Ocak)

AYM, verdiği içtihat niteliğindeki "pilot kararında," İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlemesi Kanunu'nun, erişim engelleri kararlarıyla ilgili 9. maddesinin değiştirilmesi gerektiğine hükmetti. Kararda, erişim engelinin başvurulacak son çare olması gerektiği belirtildi. (Ocak)

Kısaltmalar

AKP: Adalet ve Kalkınma Partisi

AYM: Anayasa Mahkemesi

BİK: Basın İlan Kurumu

BTK: Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu

CHP: Cumhuriyet Halk Partisi

CİMER: Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi

EGM: Emniyet Genel Müdürlüğü

ETHA: Etkin Haber Ajansı

HDP: Halkların Demokratik Partisi

İBB: İstanbul Büyükşehir Belediyesi

İHD: İnsan Hakları Derneği

İHH: İnsan Hak ve Hürriyetleri

İnsani Yardım Vakfı

KHK: Kanun Hükmünde Kararname

MA: Mezopotamya Ajansı

MHP: Milliyetçi Hareket Partisi

ODTÜ: Orta Doğu Teknik

Üniversitesi

RTÜK: Radyo ve Televizyon Üst

Kurulu

TBMM: Türkiye Büyük Millet Meclisi

TRT: Türkiye Radyo ve Televizyon

Kurumu

TSK: Türk Silahlı Kuvvetleri